ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

1. IX 1989. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LI • 12000 ДИН • БРОЈ 1966

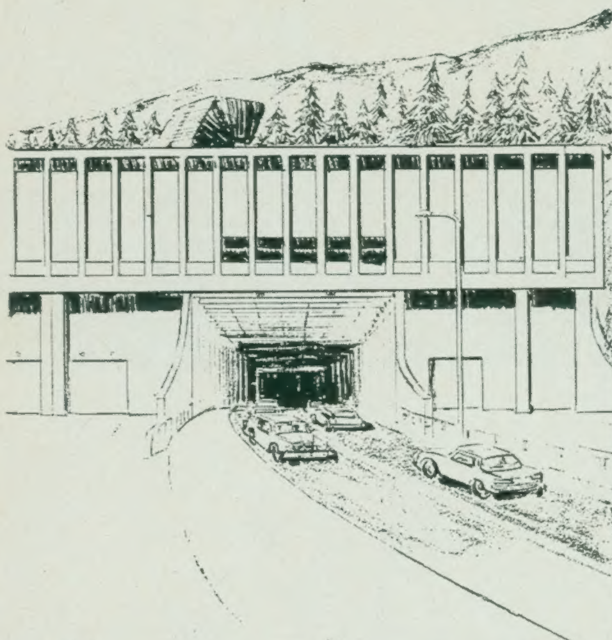
Немачка 2.50 DEM. Француска 4.50 FRF. САД 1.25 USD. Швајцарска 1.80 CHF. Шведска 8.40 SEK. Аустрија 13.00 ATS. Грчка 180 GRD

GLI IDVMEI

ИЗ ИСТОРИЈЕ НАОРУЖАЊА:
Лук и стрела

Ripley

Веровали или не!

Меморијални тунел

АМЕРИЧКОГ ПРЕДСЕДНИКА АЈЗЕНХАУЕРА, ЗАПАДНО ОД ДЕНВЕРА У КОЛОРАДУ, ДУГАЧАК ЈЕ 2,7 КИЛОМЕТАРА, А НАЈВИШИ ЈЕ АУТОМОБИЛСКИ ТУНЕЛ НА СВЕТУ ЈЕР СЕ НАЛАЗИ НА НАДМОРСКОЈ ВИСИНИ ОД 3300 МЕТАРА.

МАЛТЕШКИ МАЧАК

ЈЕ ИМЕ РАСНОГ ТРКАЧКОГ КОЊА КОЈИ ЈЕ БИО СТАРИ СВАТ НА ВЕНЧАЊУ ТРЕНЕРА ТЕРИЈА ЛИ ГРИФИТА ИЗ СТЕНТОНА (ДРЖАВА ДЕЛАВЕР). ЗА ТУ ПРИЛИКУ МЛАДОЖЕЊА ЈЕ СВОМ ЉУБИМЦУ ОБУКАО БЕЛУ КОШУЉУ И ФРАК, А НА ГЛАВУ МУ ЈЕ СТАВИО ЦИЛИНДАР.

ГОСТУ У ЧАСТ

НЕКАДА СУ ДОМОРОЦИ СА НОВИХ ХЕБРИДА, ДА БИ УКАЗАЛИ ПОЧАСТ ГОСТУ, ЗАГРЕБАЛИ РУКУ СВОМ ДЕТЕТУ И ТО ОНОЛИКО КОЛИКО ЈЕ БИО ДУГАЧАК ПОСЕТИОЧЕВ НОС.

РУЖЕ

СЕ ГАЈЕ ВЕК 5000 ГОДИНА И УКРАШАВАЛЕ СУ БАШТЕ СТАРЕ ПЕРСИЈЕ, РИМА И ГРЧКЕ. ХИБРИДНЕ ВРСТЕ ГАЈЕ СЕ ТЕК ОД ПОЧЕТКА 19. ВЕКА КАДА СУ ЕВРОПСКЕ РУЖЕ УКРШТЕНЕ СА ИСТОЧЊАЧКИМ, ДОНЕТИМ ИЗ КИНЕ. ДАНАС ПОСТОЈИ ПРЕКО 8000 ВРСТА ОВОГ ЦВЕЋА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● Пензионер Лоренц Штипаниц из Аустрије почео је пре много година да сакупља железничке униформе које су се носиле током 150 година постојања железнице у овој земљи. Данас Лоренц има 60 униформи, 78 капа и 14 гајтана који су некад били обавезни део униформе за више железничарске чинове. Уз то, у његовој колекцији се налазе сигнални фењери, кантице за уље, инструменти за мерење и чак једна „рука” семафора.

●●● По наруџбини индијског града Ауровила западнонемачка фирма „Шот” направила је највећу кристалну стаклену куглу на свету, у којој посвећени могу да „виде” прошлост, садашњост и будућност. Кугла ће украшавати новосаграђени храм у овом граду на југоистоку Индије. Њен пречник износи 70 центиметара, а направљена је од квалитетног оптичког стакла. Изливање је трајало 15 сати, а хлађење 5 недеља.

●●● у Француској је пронађен и патентиран производ који уметничка дела штити од крађе. Ради се, наиме о некој врсти парфема у спреју којим се једноставно попрскају скулптуре, слике и други вредни предмети. Мирис овог парфема човек уопште не осећа, али га зато одлично нањуше дресирани пси и непогрешиво следе пут којим је лопов побегао.

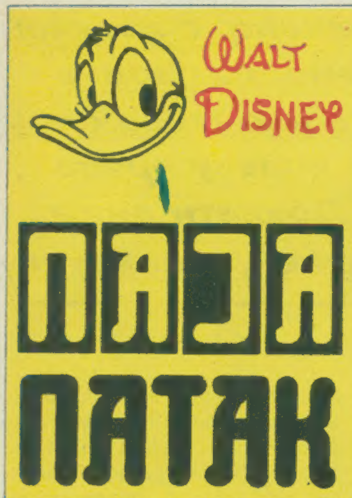
●●● биолози са кинеског универзитета Ченг Синг успели су укрштањем да добију нову врсту пужа који је много бржи од свих својих рођака. Овај мекушац учествоваће на такмичењима пужева, веома омиљеним на Далеком истоку.

●●● највеће складиште сира налази се у италијанској области Емилија и припада фирми „Дињо”. Овде се, док не сазри, чува око 150.000 котурова сира од којих је сваки тежак 35–40 килограма. У магацину је запослено 15 радника, а најтежи део посла обављају аутоматски утоваривачи.

●●● по прорачунима америчког геофизичара Билхајма, око 40 одсто великих градова света налази се у трусним областима.

Илустровао: Предраг Милићевић

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК

ВИ СТЕ ЈОШ МЛАДИ, КОЛЕГА, ПА НЕ ЗНАТЕ КАКО ЈЕ ТО НЕКАД БИЛО!
АХА...

ЗА СВАКО ПИСМО ИЛИ ПОТВРДУ, МОРАЛИ СМО ДА ИДЕМО ИЗ КАНЦЕЛАРИЈЕ У КАНЦЕЛАРИЈУ...
ДА... ДА... СХВАТАМ!

...ОД ЈЕДНОГ РЕФЕРЕНТА ДО ДРУГОГ - ПА НАЗАД!
САД СВЕ ТО РАДИ КОМПЈУТЕР!

ХОЋЕТЕ РЕЋИ ДА ВАМ ЈЕ БИО ПОТРЕБАН ЧИТАВ САТ ЗА ЈЕДНО ОБИЧНО ПИСМО?

ПРВО СТЕ ЧЕКАЛИ ДА ГА НЕКО ПРЕКУЦА, ЗАТИМ ДА ГА ПОТПИШЕ, ПА ОНДА БЕСКОНАЧНО ДУГО ЧЕКАЊЕ НА ТЕЛЕКСУ!

СВЕ ЈЕ ТО ПРОШЛОСТ! НАША ПРЕДУЗЕЋА СУ МОДЕРНИЗОВАНА!

САДА **ЧИТАВ ДАН** СТОЈИМО У РЕДУ ЗА КОМПЈУТЕР!
ЦАК-ЦАК!
12-25

ВИДАК ПОПАДИЋ

ловац на дивље мачке

ПАКАО У ШАРЕНОМ КРЗНУ

Искежена, с извученим канџама, разјарена звер је као жива опруга летела човеку право у лице. Дохвати ли га, биће унакажен, вероватно

За северноамеричке Поуни Индијанце она је симбол окретности и оштроумности. То је лукав и врло стрпљив ловац који увек (по)стиже циљ. Због тога је света животиња: сме да је убије само врач, као жртву боговима и уз строго одређене обреде.

Због њене наводне видовитости, врачеви у средњој Африци праве своје торбе за лекарије искључиво од коже ове звери.

Реч је о дивљој мачки или Felis silvestris.

На далекој Суматри верују да је она слуга пакла: да би се успели на небо, мртви морају да пређу преко високог, танког моста испод којег је понор а у њему грешне душе трпе вечне муке. Прилаз мосту чува стражар са штитом и копљем. Уз њега је дивља мачка која грешнике баца у воде пакла...

Где се и најискуснији губе

Педесетпетогодишњи Видак Јошов Попадић из Тодорића, 22 километра од Билеће, не зна ни где је Суматра ни шта се на њој верује за дивљу мачку. Али, и те како добро зна како живи ова звер и – како се лови. Слаже се: сусрет очи у очи са дивљом мачком понекад је заиста прави пакао. И сам га је осетио, не једном...

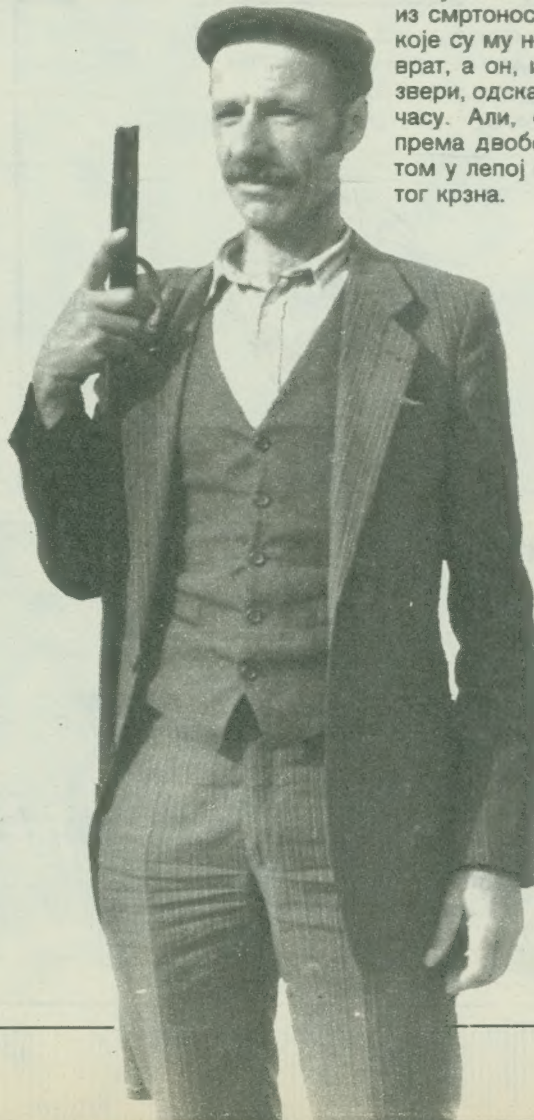
Село Тодорићи као да је изгубљено и заборављено у планинској врлети. Изнад његових кровова сад се вије само тридесетак димова. На том суром стењу и живот је опор, често сведен на жилаво и дуготрајно рвање са силама немерљивим. Остају и опстају само најјачи, најупорнији, највештији. А кад уистину победи све те муке и тегобе којима му живот свакодневно седа за врат, човек заиста постаје господар, бар колико му је неопходно да скромно живи. Јер, напомену̂ће Видак Јошов Попадић, тамо где крочи његова нога и куда слободно иду житељи Тодорића, брзо би се изгубио и најискуснији ловац. А у том поднебљу, „где се бију орли и соколи", човек је праисконским законима природе и о(п)станка упућен и на звери, али и оне на њега. Поуздан сведок томе је и овај Видак, сав од жила и мишића, жустрине и продорних погледа, оштрих речи и брзих покрета.

Рећи ће Видак Јошов Попадић да га је живот на љутом камену научио свакојаким занатима. Али, кад се спомене лов, оружје и звери, постаје разговорљивији, очи му дословно засијају, време губи значај, као што Видакове ловачке приповести губе све минхаузенске примесе уобичајених прича те врсте. То је истинска исповест човека који је надвладао пуку ловачку страст и који на све у природи гледа разложно.

Опасније од дивљег вепра

Лов и љубав према њему преноси се у лози Попадића с колена на колено. Ловци на гласу били су и Видакови стричеви. Међутим, биће да се по том треперавом ловачком живцу овај Попадић уметнуо на ујака Михајла Малешевића. Захваљујући највише њему, Видак се још у раној младости заметнуо руском пушком чаркушом од које се не одваја ево већ неколико деценија. Непогрешиво је погађао лукаве јазавце, крвоточне куне, препредене лисице, по живот опасне дивље свиње, али и дивље мачке, зверке у којима се сједињују све ове особине. Досад је овај билећки трапер одстрелио око 100 дивљих свиња, преко 300 лисица, али с нескривеним поносом каже да је за последње три зиме смакнуо чак петнаест дивљих мачака! Зима је, наиме, најпогодније доба за поход на њих.

Зима је била и кад је Видак Јошов Попадић искусио тих неколико тренутака пакла, тај незаборавни сусрет прве врсте с великим дивљим мачором. Онај огњени поглед два крупна ока разгоропађене звери у полутами пећине, бесно фрктање угрожене животиње и човека чији мозак и мишићи раде муњевито, тај дах борбе, страха и смрти с обе стране, за Видака је више од обичног сећања. Још јасно памти застрашујући топот папака крупног дивљег вепра и белину његових сабљастих кљова које су му прохујале тик уз тело, још осећа задах из смртоносних чељусти куна које су му нечујно скакале за врат, а он, и сам инстинктом звери, одскакао у последњем часу. Али, све је то ништа према двобоју с том страхотом у лепој одори од пругастог крзна.

Видак и његова нераздвојна чаркуша

– Беше ти то овако – присећа се ловац. – Пао први снежак, крај јануара. Пођемо ти мој рођак Данило Малешевић и ја. Тишина, пуца зора, Каскају за нама два пса – теријер и посавски гонич. Идемо на дивље мачке... А тај теријер, то ти је чувени Мики кога су ожалили цели Тодорићи.

Неустрашиви теријер Мики

Више од двадесет пута Видак је ушивао ране од разног зверињa на Микијевој кожи. Двадесет први окршај, са неколико дивљих вепрова, пас није преживео. За њега би тужни господар дао пар добрих коња или две краве, само да је жив...

Данило и Видак угледаше у зимско праскозорје једва видљив траг на танком снегу: дивља мачка је осамљена звер, лукава луталица која своју шарену кожу заиста скупо продаје.

Нањушише пси зверку и натераше је у камениту јаму. Застали су на том рубу светлости и таме. Даље нису смели. Јак, тако свеж мирис великог мачора деловао је као опомена.

12 килограма језе

Видак је одлучио да чека: мачор из јаме може само на нишан његове пушке. Иако је као искусан ловац добро знао да никада не сме унапред да се радује доброј ловини, био је узбуђенији него иначе јер толиког дивљег мачка још није видео. Притајиће се и чекати, буде ли потребно, и до ноћи...

Из јаме се није чуо никакав шум. И звер је чекала погодан тренутак да побегне. Видак вади кутију с дуваном да би савио цигарету. Међутим, кутија му склизне и падне на ивицу јаме. Види је, надохват руке му је, и он се, не размишљајући, сагиње у јаму да би је дохватио. Ни данас не може да опрости себи тај тренутак несмотрености.

Успео је само да с два прста дохвати кутију и пружи је Данилу. Истог часа зачуло се бесно фрктање и Видак је испред лица угледао два застрашујуће сјајна ока, крупну мачју главу, зубе, шапе с извученим канџама. Као жива опруга, звер му је летела право на груди, врат, у очи. Одскочио је осећајући на лицу врели дах разјареног мачка. Канџе и зуби оштри попут жилета пројурили су на само неколико центиметара од његових очију и образа. Да су га дохватили, био би унакажен, можда и ослепљен.

Као да зна да његов напад изазива збуњеност и шок, мачак се даде у бег. Али, смео би се млађи, мање храбар и мање искусан ловац од Видака. Он се истог часа прибрао и једним прецизним хицем заувек пресекао његов трк.

Кад му је пришао, искрено се задивио величини и лепоти животиње која је малочас могла да га остави без вида. Мачак је био тежак око 12 килограма и тек кад му је пажљиво разгледао канџе и чељусти Видак је осетио страх. Мраз је још стезао, а он ипак осети како га облива хладан зној.

После те ловине Видак је одстрелио још дивљих мачака. Али, кад год би наишао на њихов траг, ово искуство му је налагало да ловачка страст никако не сме да надвлада стални опрез.

Иван Лончар

ЧУДО ОД САЛА

Видак нам показује теглу у којој је тамножута, густа течност. Док седимо на сунцу, ловац на испружен длан сипа неколико капи, а затим их лаганим покретима трља прстима. Течност полако улази у кожу, да би се после неколико минута, као роса, појавила на надланици! Призор делује нестварно.

Сазнајемо да је то мачје сало за које се у народу верује да је врло лековито. Видак објашњава:

– Кад убијем мачку и одерем је, са црева скинем сало и ставим га у теглу, а њу на сунце или близу пећи. Сало се полако топи, понекад и неколико месеци. Тако се добије уље које, проверено је, и те како помаже лечењу реуме, код срастања костију након лома, отклања грчење мишића, окоштавање и слично. Признајем, то је и врло скуп лек, али прави лек, је л' да, нема цену. Зато ми сало дивље мачке наручују не само из разних крајева наше земље, већ и из многих земаља Европе!

Илустровао: Асканио Поповић

КАД САМ БИО МРТАВ

Судећи по старим записима, сведочанствима етнографа и путника, неки народи су давно пре модерне медицине знали методе који су им дозвољавали да понекад оживе мртвог

Откако се педесетих година овог века појавила служба за реанимацију (оживљавање), прекид животних функција у људском организму не значи обавезно и крај. Па ипак, по свој прилици, и пре тога су се дешавали случајеви враћања у живот. О томе постоји читав низ сведочанстава...

Вратили се с оног света

Један од најстаријих примера забележио је Платон. Он прича о човеку који је убијен у бици, али кад су десет дана касније дошли да покупе тела „нашли су га читавог, довезли кући и кад су дванаестог дана хтели да га сахране, док је лежао на ломачи, одједном је оживео..." Платон додаје и прецизне податке да се човек звао Ер, да је био син Арменија, родом из Памфилије.

Британски монах звани Бед Многопоштовани забележио је сличан догађај који се десио у 8. веку. Ево како повратак из смрти описује у својој књизи „Историја енглеске цркве и народа":

– Тих дана догодило се једно од великих чуда, као што су се дешавала у она давна времена у Британији... Човек који је умро вратио се телесном животу. – И да би потврдио истинитост, наводи његово име (Канингем) и додаје да се то догодило у Нортамбрајнсу. Он се разболео. Било му је све горе док није наступила криза и у току ноћи је умро. Али, пред зору се вратио у живот, изненада се подигао и сео, на неописив ужас оних који су се окупили око његовог тела и оплакивали га. Сви су се разбежали. Остала је једино његова жена, која га је волела више од свих, уплашена и дрхтећи.

Овакви случајеви спонтаног враћања у живот дешавају се и данас, а лекари их најчешће објашњавају тиме што је превремено, погрешно установљена смрт. То је можда и тачно, а у сваком случају лакше је прихватити такво тумачење него помислити да пред собом имамо феномен који баш не одговара нашим представама о животу и човеку.

Како ти је име?

Још су занимљивији примери из прошлости који не говоре о томе како се неко сам од себе повратио у живе већ како се то десило уз нечију помоћ. Једно од најстаријих сведочанстава забележено је у Четвртој књизи царева (Библија), где се говори о одређеној историјској личности – пророку Јелисији (850–800 године п.н.е).

И у древном Риму веровало се да се уз помоћ магије може продужити људски век преко границе коју му је судбина одредила. Али, тај ће живот бити нестваран, привидан. Нешто слично изводили су и аустралијски домороци. Њихови врачеви могли су, наводно, да врате у живот човека, али само накратко, на три дана. Међутим, и ово постојање било је привидно: повратник је одбијао да једе и све време седео уз ватру осећајући хладну језу која мили уз његово тело.

Филострат у своме делу о грчком филозофу Аполонију из Тијане, који се на истоку био прочуо као пророк и чудотворац, наводи кроз причу Аполонијевог сапутника и ученика Дамида следећи пример. Док су боравили у Риму, приповеда Дамид, филозофу

је у сусрет наишла посмртна поворка која је пратила девојчицу из једне угледне и богате породице. Кад је угледао толику жалост, Аполоније је рекао: „Спустите носиљку јер ћу зауставити сузе које проливате за покојницом", а онда замолио да му кажу како се звала. Многи су помислили да намерава да одржи говор, као што је и обичај на сахранама и тако подстакне опште јадиковке, али Аполоније није урадио ништа слично, само је додирнуо покојницу, нешто јој шапнуо и девојчица се истог часа пробудила из привидне смрти, проговорила и вратила се у родитељску кућу.

Да су у та давна времена постојали неки методи за враћање у живот, потврђује и искуство кинеске медицине. Ради се о враћању у живот уз помоћ „клаја", масаже акупунктурних тачака. Стручњаци сматрају да се она примењује најмање 5000 година. Међутим, има сведочанстава о још старијим начинима оживљавања мртвих. Ево како су то радили шамани арктичких предела Сибира, истовремено чаробњаци, врачи, а веровало се да могу доћи у везу с духовима. Код Ханта, који шамане зову „исилта-ку", он леже поред умрлог, лицем према земљи, и у том положају остаје три дана и три ноћи. За све то време у кућу не сме нико да уђе. После три дана, по причању Ханта, или из куће излазе заједно или се „исилта-ку" појављује сам објављујући: „Келох-Торум га је узео себи".

Логичан је закључак да ово веровање не би могло да траје столећима и миленијумима да се, бар с времена на време, овим методом нису постизали добри резултати.

Случај зомбија

С тим у вези врло је занимљиво сведочење једног совјетског истраживача који је низ година провео у Индији и имао прилике да види оно што се ретко открива очима странца.

У једном тибетанском манастиру имао је прилике да посматра како се изводи обред „рланга" који треба да олакша души у њеном посмртном стању. У присуству окупљеног света, становника оближњих села монаха, рођака, доносе умрлог и спуштају у манастирско двориште. Испред њега, у пози „лотос", седа лама. Све се одиграва у мртвој тишини. После извесног времена умрли почиње полако да се диже. Очи су му још затворене, лице је и даље бело као у мртвог човека. Ходајући као аутомат три пута кружи око места на коме је лежао, спушта се на земљу и умире, сада сасвим спреман за погреб.

За посматрача са стране, посебно Европљанина, најстрашније је било управо то неприродно механичко кретање, као да је у питању робот, лутка коју су приморали да иде около... Као да и онда кад престану животне функције тела човек на неком степену свести наставља да прима утиске из околине. Приче неких повратника из стања смрти то потврђују. Познати су случајеви кад они који су доживели клиничку смрт касније детаљно наводе шта су све лекари радили око њих, шта су између себе разговарали... Али, док је време реанимације у модерној медицини ограничено на свега двадесет минута, древна пракса имала је на располагању далеко више времена, дане и дане.

На ту мисао научнике наводе вести о зомбијима са Хаитија. Ту су праксу на овом острву увели вуду врачеви и потомци црних робова, дошљака из Банина (раније Дахомеј). Она се састоји из две етапе: најпре убиство, а потом оживљавање. Жртви од које се жели направити зомби потура се у јело отров добијен из рибе двозупца (диодон хистрикс). Ради се о веома јаком нервно-паралитичком отрову (тетродотоксин), 500 пута јачем од цијанкалија. Жртва тренутно престаје да дише, површина тела јој поплави, очи постају стакласте. Наступа клиничка смрт.

Неколико дана касније умрлог краду са гробља да би га вратили у живот. Тако постаје зомби. Он врло слабо или уопште нема представу ко је. Очевици који су имали прилике да их сретну говоре о зомбијима као људима који „бесмислено зуре испред себе".

Британски истраживач који је три године провео на Хаитију забележио је да се за зомбије унапред бирају физички најјачи људи да би их касније, кад се врате у живот, користили као робове на плантажама шећерне трске. Страх од претварања у зомбије толико је велики да посмртни обред на овом острву садржи читав низ предострожности чији је циљ да се спречи крађа умрлога и његов повратак у живот.

Искуство доктора Рајта

Нешто слично задржало се код аустралијских домородаца све до данашњих дана. По

У веровањима многих народа прелаз из живота у смрт везан је са савлађивањем неке водене препреке, реке (Лета, Стикс, Ахеронт у античком свету, река Сендзу код будиста у Јапану). Исту традицију имали су и древни Египћани. На цртежу из „Књиге мртвих" душа, спремна да пређе с оне стране, спушта се на колена пред реком која дели земаљски свет од загробних поља. Пред душом је бог земље Геб у облику крокодила који пије чисту воду из реке.

записима етнографа, човека који је изабран за жртву отима врач. Полаже га на леви бок и зарива му у срце шиљату кост или дрво. Кад се срце заустави, то значи да је душа напустила тело. После тога чаробњак га враћа у живот наредивши му да заборави све што се десило. При том му саопштава да ће после три дана умрети. Човек се враћа кући и заиста се не сећа ничега. Споља се ни по чему не разликује од других људи, али то у ствари и није човек већ тело које хода.

Споменули смо да су зомбирање на Хаити донели црнци из Бенина, а по свему судећи у овој афричкој земљи тај обичај постоји и дан-данас. О томе сведочи амерички лекар Џорџ Рајт, светски путник који је присуствовао једној таквој сеанси.

„На земљи је – пише он – лежао човек који није давао никакве знаке живота. – Путник се обратио овдашњем становнику који га је довео. – Објаснио сам му да сам бели доктор и да желим да погледам човека и уверим се је ли заиста мртав. Сео сам крај њега тако да сам га заклонио својим телом и брзим покретом подигао му капке да проверим реакцију зенице по Аргил-Робинсону. Није било никавих знакова. Никаквог куцања срца. Кад је почела „представа", окупљени су запевали. Било је то, у ствари, нешто између завијања и режања. Певали су све брже и јаче. И мртвог би пробудили. Какво је моје изненађење било кад се тачно то и десило!

„Мртвац" је изненада повукао руку до груди и покушао да се окрене. Крици окупљених стопили су се у заједнички јаук. Бубњање се појачало. Најзад је тело на земљи успело да се окрене, човек је сео, подвио ноге испод себе и полако се подигао на колена. Очи које неколико минута раније нису реаговале на светлост биле су широко отворене и гледале у нас".

Нико ме не чује

Зачуђујуће су слична сведочанства оних који су се вратили из смрти. Неки који су оживљени најмодернијим апаратима за реанимацију причају да су видели своје тело опажајући га некако са стране и осећајући при том потпуну равнодушност према нечем што су раније схватали као своје „ја". „Знала сам да је то моје тело, али ништа нисам осећала према њему". А овако се „посмртно" осећала Блажена Теодора по запису из 10. века: „Окренула сам се уназад и видела да моје тело лежи без осећаја и покрета. Као кад би неко, скинувши одећу, гледао на њу, тако сам и ја гледала своје тело, као на одећу, и врло сам се чудила томе".

Неки од враћених из смрти у болницама причали су да првих минута нису могли да схвате шта се десило. Док су се налазили изван тела, покушавали су да се обрате онима из околине, да разговарају с њима и, збуњени, схватали да их не разумеју, да их не чују. „Видела сам како се труде да ме врате у живот. Покушала сам да разговарам с њима, али нико ме није чуо".

Слична су сведочанства посмртног искуства у тибетанској „Књизи мртвих", као и шамаистичкој традицији. „Душа" која је напустила тело покушава да разговара с најближима и такође јој нико не одговара. „Шта је, неће да разговарају?" И тек онда схватају: „Ја сам умро и зато са мном не разговарају."

Појам о некој енергији, материји, која је носилац животне снаге и пошто тело умре, присутна је у свести човека кроз целу његову историју. Врач, шаман или „исилта-ку" ступају у везу с том сакупљеном енергијом, с „душом", и терају је да се врати натраг... Све се то слабо уклапа у наше научно сазнање. Али, јесмо ли баш убеђени да знамо све и може ли баш све разумно да се објасни?

Тако мисли и академик Бочков (СССР), познати лекар и биолог, који дуго није хтео ни да чује за нека објашњења изван научних, сматрајући да се у свим овим случајевима не зна у каквом су стању заиста били „мртви".

– Пре неколико месеци у највећем хируршком институту у Москви из операционе сале је, после неуспелих покушаја оживљавања, један дечак упућен у мртвачницу. Срећом, она није на самом институту, па је у аутомобилу дечак дошао себи и заплакао. То се догодило, понављам, пошто је екипа за реанимацију, опремљена најсавршенијим уређајима, после пуних пола сата прекинула напоре исцрпивши све могућности.

В. Милићевић

СКИТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ

БУЦМАСТЕ

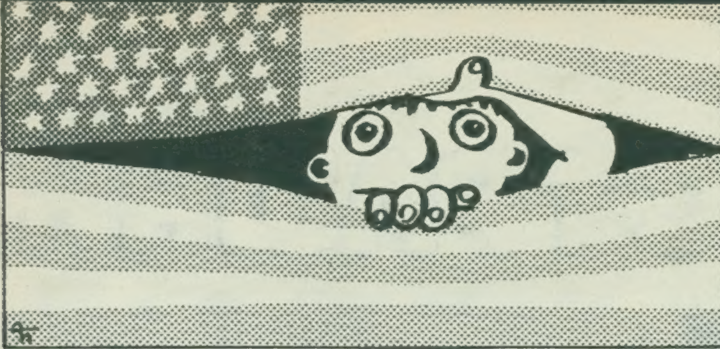
БЕБЕ

Истраживања Националног центра за здравствену статистику у САД показују да се гојазност деце нагло повећала у последњих двадесет година откако је телевизија постала најпоузданија дадиља. У групи деце од 6 до 11 година 30 одсто дечака и 25 одсто девојчица имају прекомерну тежину.

Деца у Америци гледају телевизију у просеку 25 сати недељно. За то време непрестано нешто грицкају и то обично

храну која има много калорија а малу хранљиву вредност, најчешће бомбоне и чипс. Рекламе на телевизији бомбардују их понудом овакве врсте хране а све то ствара неумерене апетите и навике. Изгледа да безбрижно јурцање напољу деца, на жалост, надокнађују вишком килограма.

АМЕРИКА У БРОЈКАМА

Издаци за једно једино дете у САД износе 30 одсто породичних прихода. На троје деце одлази око 50 одсто. Бабе и деде су купци 25 одсто укупно продатих играчака. Америчка домаћинства са малим приходима годишње потроше на исхрану у ресторанима 482 долара, док она са високим примањима у исте сврхе хладно изброје 2.100 долара.

И на крају податак за усамљена женска срца: на Аљасци, Хавајима, у Северној Дакоти и Невади живи више мушкараца него жена.

НИЈЕ ЛАКО ПРВЕНЦИМА

Прворођено или најстарије дете у породици тежи успеху, јединчад су размажена. Свима су познате ове предрасуде, али колико људи верује у њих?

Да би то открила, психолог Линда Баскет са Универзитета у Арканзасу (САД) испитала је 275 особа. Половина их је била без деце, половина са децом предшколског узраста. Линда им је поделила листу од 50 придева којима је требало да опишу најстарије дете, најмлађе и јединчад у породици. Најстарије има „већу цену" од најмлађег или јединчета. Одрасли описују јединчад као „академски усмерену, размажену и окренуту себи", најмлађе дете као допадљиво, друштвено, непослушно и „неакадемско". Најстарија деца, према мишљењу испитаника, послушна су, одговорна, нису размажена, самопоуздана су и напредни ја.

Али, бити дете број један у породици има и своју цену. Од прворођених се више и очекује. Према подацима до којих је дошла Линда Баскет, одрасли много више критикују најстарију децу у случају да нису испунила њихова очекивања, много више се мешају у живот својих првенаца и мање су попустљиви према њима. Испитаници–родитељи бирали су, исто као и они који немају деце, описе према редоследу рођења. Они који су били најмлађе дете или јединче боље су описивали такву децу. Првенци су, опет, оштрије оцењивали прворођенчад него најмлађу децу и јединчад.

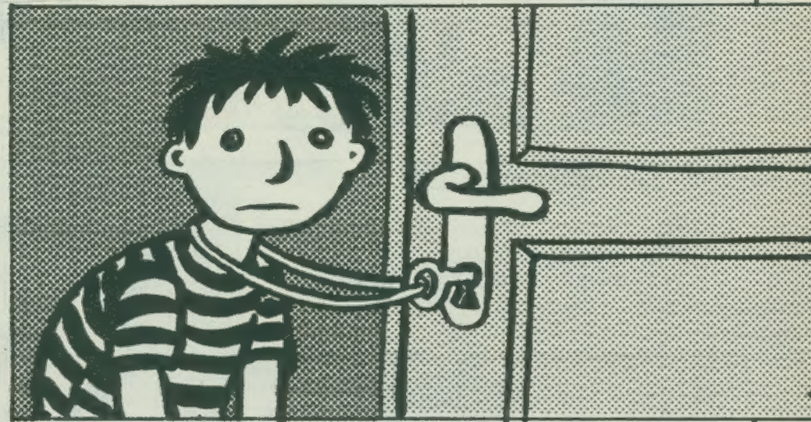
Пошто су и родитељи и „неродитељи" давали сличне одговоре за све три групе деце коју су описивали, Линда Баскет закључује да су на почетку наведена схватања ипак предрасуде које се преносе с генерације на генерацију. Она, такође, сматра да такви ставови одраслих могу повратно да утичу на децу и проузрокују понашање у складу са убеђењима родитеља.

САМИ, АЛИ НЕ И ЗАПОСТАВЉЕНИ

Ево како изгледа дан једног ученика „с кључем око врата" у САД. Из школе се враћа у 15,30, улази у празну кућу, гледа телевизију или ради домаћи до 17,30 када његови родитељи стижу с посла.

Већ неколико година стручњаци упозоравају да код те деце може да дође до озбиљних поремећаја у понашању. Најновија истраживања, међутим, указују да такве бриге не морају да буду оправдане. Истраживачи Родман, Прато и Нелсон са Универзитета у Северној Каролини упоређивали су две групе деце четвртог и седмог разреда. Једна су проводила време после школе без присуства одраслих, док су другу за то време чували родитељи, баке... Супротно очекивањима, није било разлике у понашању ове деце. Сва су била подједнако добро социјално прилагођена, са сличним степеном самопоуздања и осећања одговорности.

Психолог Бронфенбренер доста је писао о опасностима које вребају децу „с кључем око врата". Он сматра да време које малишани проводе без одраслих не мора да буде опасно. Није ствар у томе да ли су деца сама или не, већ како испуњавају тих неколико сати самоће. Родитељи би требало да им осмисле то време, да им пруже могућност да буду заокупљени нечим корисним и забавним. – Стварна опасност не прети деци која проводе неколико сати сама у кући, него оној која су занемарена – каже овај психолог.

Други, опет, наглашавају да постоје велике разлике између деце, нека су способна да брину о себи веома рано, док друга сазревају и осамостаљују се касније. Дакле, нема правила када дете може да се остави само у кући. И још једна порука ових истраживача: не треба упирати прстом и олако закључивати да су деца занемарена самим тим што остају сама, јер нема доказа да се сви малишани „с кључем око врата" суочавају с неким невољама.

СРЕЋА ЈЕ...

Постоје ли ситнице које вас чине срећним? На ово питање истраживача Бидермана из Калифорније одговорило је 400 људи. Па, шта им то улепшава живот?

- Када се лифт у згради у којој радим заустави увек на спрату који је мени потребан.
- Када ме други возачи не изнервирају док се колима враћам кући с посла (у већини одговора наглашено је да је ово ретко искуство).
- Кад након посла видим своју децу како ми трче у загрљај.
- Чашица вискија и цигарета (одговор једне жене од 75 година).

„Крупне" ствари које људе чине срећним (одговарале су 673 особе): породица и пријатељи (32 одсто одговора), хоби и забава (20 одсто), успех или напредовање у било чему (13 одсто), природа (10 одсто), здравље (4 одсто), храна (3 одсто), новац (3 одсто), изненађења (3 одсто), секс (1 одсто одговора) и остало (13 одсто).

Породични живот, као што видимо, усрећује највећи број људи.

Илустровао: Растко Ћирић

Припрема: *Слободанка Лазаревић*

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

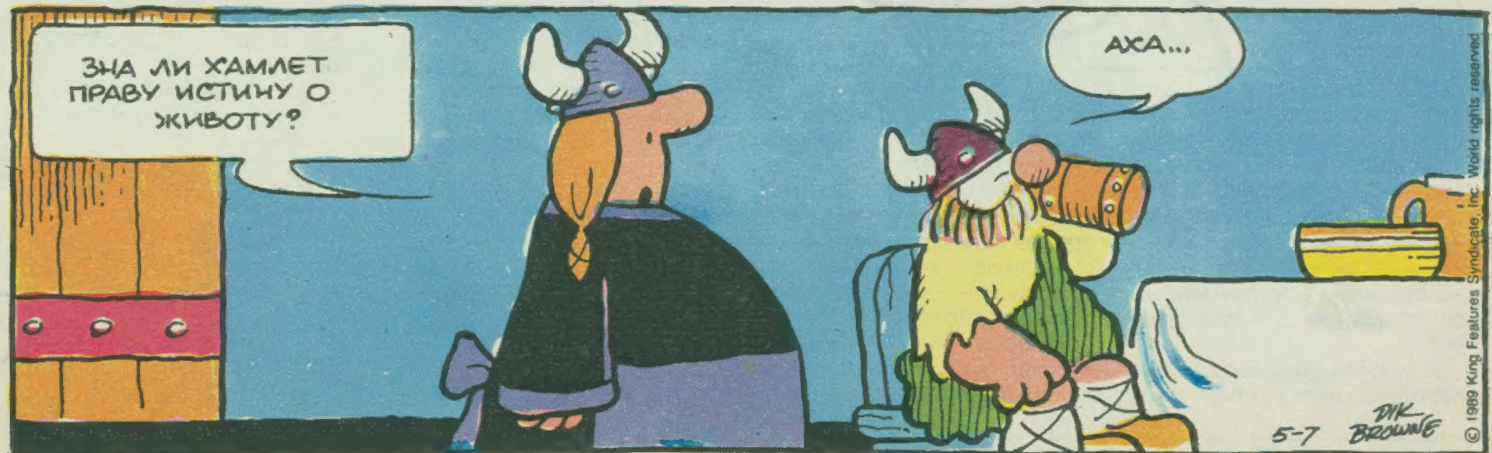

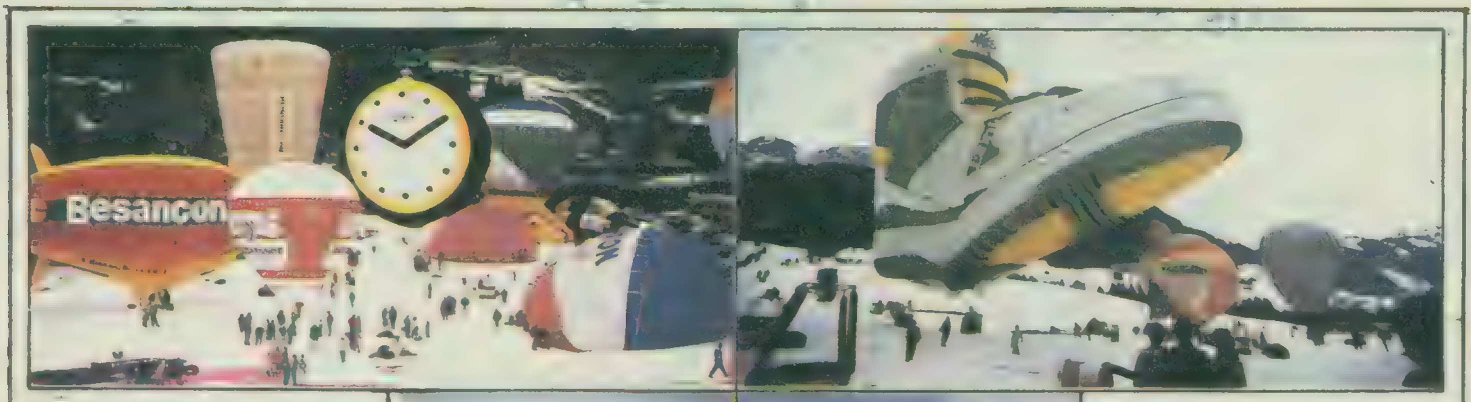

ПОНОВО У МОДИ ПОСЛЕ ДВЕСТА ГОДИНА

ЛУДИЛО ПО АРХИМЕДУ

Већ једанаест година, крајем сваког јануара, у Швајцарској се одржава огроман скуп љубитеља монголфијера на коме се приказују најновија достигнућа маште и технологије како би ове летелице постале брже, јаче и сигурније

Овогодишњи рекламни балони који су одушевили љубитеље. Шада у очи балон у облику чвеног ручног сата „своча"

Балон који рекламира једну марку скијашких ципела

Монголфијера у облику огрмоног слона

Штрумпф, да се и деца обрадују

Ако изузмемо митолошког Икара који се, полетевши крилима што му их је отац Дедал начинио од перја и воска, сувише приближио Сунцу па су му се крила истопила и он пао у Егејско море и утопио се, први човек заиста је полетео 15. октобра 1783. године. Балон од хартије и платна напуњен топлим ваздухом подигао се до висине од осамдесет метара придржаван бројним конопцима. У корпи испод њега налазио се неустрашиви Пилатр д'Розије.

Претходних месеци у ваздух су се дизали и други балони, али без посаде или са понеком животињом. Заслуга за овај подвиг припада браћи Монголфије: Жозефу-Мишелу (1740–1810) и Жаку-Етјену (1745–1799). Од тог првог историјског лета 1783. године до 19. јула 1969, када је човек први пут крочио на Месец, прошло је мање од два века.

Свилена коцка на плафону

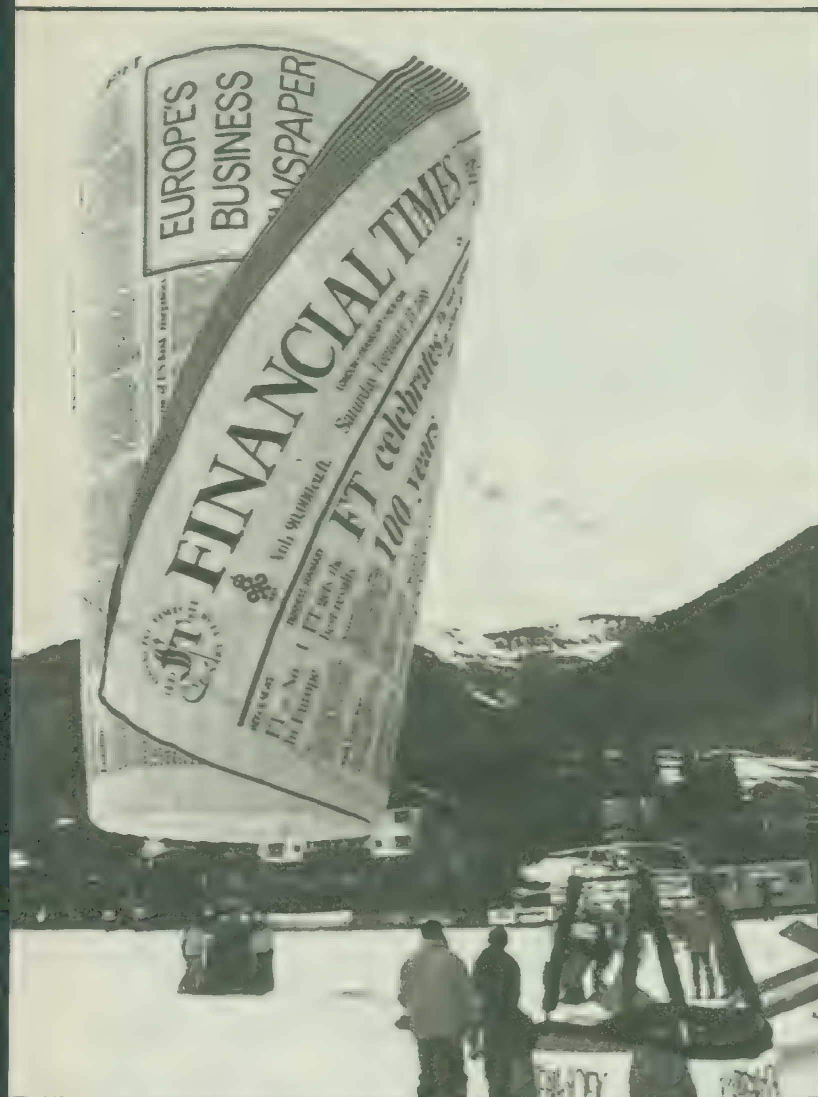
Браћа Монголфије припадала су породици која се још од 12. века бавила прављењем папира. У ствари, њихов предак крсташ, заробљен у Сирији, научио је од тамошњих занатлија тајну прављења хартије од отпадака платна и других тканина. Век касније неки потомци овог крсташа преселили су се из Немачке у Француску наставивши породични занат.

Почетком осамдесетих година 18. века браћа Монголфије, а нарочито Жозеф-Мишел, почели су да се заносе идејом о конструисању летеће машине. Ни један ни други нису били ни научници ни инжењери, али су, као и остали чланови њихове породице, били веома интелигентни, предузимљиви и природно обдарени за технику.

Крајем новембра 1782. године, пошто је проучио неколико уџбеника физике, Жозеф-Мишел је дошао на идеју да Архимедов закон, који објашњава како лађе плове а не тону, примени и на ваздушне лађе. За тако нешто требало је направити летелицу лакшу од ваздуха који би је потискивао баш као што је и лађа лакша од воде коју истискује.

Сазнавши из једне књиге о метеорологији да је топао ваздух лакши од хладног, Жозеф-Мишел је помислио да би нешто лагано, испуњено топлим ваздухом, могло да лети увис. Да би ово испробао, направио је од свиле коцку од двадесет центиметара и испунио је топлим ваздухом. Коцка се придигла до плафона и тамо остала један минут, све док се ваздух није охладио.

Од тог тренутка Жозеф-Мишел више није сумњао: топао ваздух подићи ће човека у небеске висине! Из Авињона, где је извео експеримент у кући, прешао је у село и испробао лет свилене коцке пуне топлог ваздуха на отворе-

Овај балон направљен је пре две године у част стогодишњице чувених новина „Фајненшал Тајмз"

ном. Затим је, уз помоћ брата кога је убедио да се може летети, направио још једну свилену коцку страница дугачких око два и по метра која се величанствено винула у ваздух.

После овог успеха браћа Монголфије су одлучила да конструишу нешто много веће и да, уместо коцке, направе лопту. Њихов први балон имао је пречник од преко десет метара и био начињен од хартије и платна. На доњем, отвореном, делу био је мало издужен и туда је улазио пламен за загревање ваздуха из горионика закаченог испод самог балона.

Четвртог јуна 1783. године први аеростат у историји одлепио се од тла и брзо подигао до висине од две хиљаде метара. Седамнаест минута касније вратио се на земљу два километра даље од места одакле је полетео.

Балоном и на Северни пол

Прастари сан о летењу био је на добром путу да се оствари што се, најзад, и догодило 15. октобра 1783. године, само три месеца после велике пробе без посаде. Монголфијере, како су у част браће Монголфије названи ови балони, брзо су освојиле Европу.

Топао ваздух ускоро је замењен водоником који је имао две предности: много већи узлетни потисак и стабилније и равномерније летење. У ствари, пошто се топао ваздух хладио, било је неопходно носити у корпи балона и гориво и непрекидно га загревати. С друге стране, водоник је имао једну велику ману – био је веома запаљив што је касније доказала и трагедија немачког дирижабла „Хинденбург" који је изгорео у Њујорку.

Упркос опасности од пожара, водоник је однео победу над топлим ваздухом и монголфијере су, већ у првој половини 19. века, постале музејски експонати. Аеростати на водоник могли су да се попну на много веће висине од монголфијера па су и данас балони сонде у метеоролошке сврхе (у целом свету дневно их се лансира на хиљаде) напуњени водоником.

На самом почетку 19. века аеростат је постао прилично безбедна летелица мада подложна ћудима ветра. Толико безбедна да је 1897. године Швеђанин Саломон Андре смислио да аеростатом, то јест балоном, стигне на Северни пол. Његов подухват је пропао и Андре и његова два пратиоца су погинули, али не због балона који је одлично функционисао већ због ужасног невремена.

И спорт и реклама

Балони су били у великој употреби дуже од једног века, чак и данас у научне сврхе – осим метеоролошких балони носе разне уређаје на велике висине – али су монголфијере дуго чамиле у забораву, као фијакери или, рецимо, сабље. Од пре неколико година, међутим, балони су васкрсли и то на спортском пољу и у рекламне сврхе.

Савремена техника заменила је стари опасан Монголфијеов горионик гасним који је лак и чији пламен гори сатима а развија топлоту о којој Монголфије није могао ни да сања. Тако се данашње монголфијере пењу на велике висине и, ако су ваздушне струје повољне, савлађују велике раздаљине.

Већ двадесетак година у свету се одржавају такмичења балона у којима учествује на стотине фанатика са свих континената. Један богати амерички господин још никада није пропустио ни једно такмичење и његов шарени балон познат је од Америке до Аустралије.

Осим такмичарских у великој су моди такозвани рекламни балони које ћете видети на нашим сликама. Данашња технологија као од шале прави балоне најразличитијих облика. На жалост, није познато име човека који се први сетио да монголфијеру употреби за рекламу.

Јануара ове године у Швајцарској је одржан велики скуп монголфијера. То је једанаести пут да крајем јануара у место Шато д'О пристиже на хиљаде људи чији је заједнички хоби балон. Ту се срећу стари пријатељи који су то и постали захваљујући овој лепој лудости, приказују се нови типови горионика и нови материјали да би балони постали бржи, јачи и сигурнији.

Ове године највећу пажњу привукли су баш рекламни балони у облицима какви никада раније нису виђени. Њихово шаренило „запалило" је снег и скуп претворило у велики аеро-карневал.

Б. Дожић

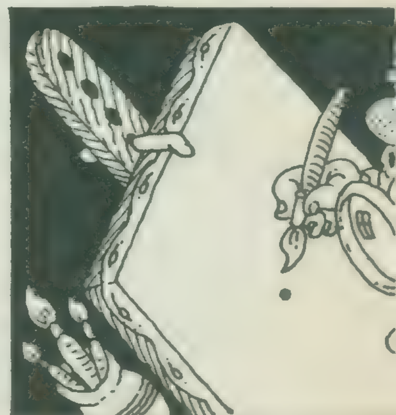
МУЗИКАЛНИ ФРИЖИДЕРИ

Све донедавно америчку Агенцију за свемирска истраживања и аеронаутику морила је озбиљна невоља: фрижидер. Класични расхладни уређаји једноставно не раде у условима нулте гравитације. Чинило се да је проблем нерешив све док група научника из Националне лабораторије у Лос

ИМПРЕСИОНИЗАМ: СЛУЧАЈ ШКИЉАВОГ ВИДА

Зашто су импресионисти сликали баш онако као што су сликали? Откуд све оне „мрље" светлости и боја и одсуство јасних детаља на њиховим платнима? Отуда што су кубурили с видом. Ово тврди британски историчар уметности Ричард Кендал, али уз једну ограду. Није оштећени вид искључив разлог импресионистичке замагљености, али је зато, сасвим извесно, бар делимично објашњава.

Рецимо, Едгар Дега је вечито шкиљио, а шкиљио је

Аламосу најзад није понудила право решење: фрижидере на звук. Људи из Лос Аламоса далеко су догурали, па се очекује да ће први музикални хладњаци полетети у космос колико ове године.

Све је, иначе, врло једноставно. Фрижидер покрећу звучници који кроз цев са добијеним хелијумом шаљу звучне таласе променљиве осцилације. Хелијум се услед осцилација шири и скупља и по хиљаду пута у секунди. Ово многоструко убрзано „дисање" испумпава топлоту из хладњака, отприлике на начин на који то ради и обични фрижидер.

Осим што непостојање гравитације на њих апсолутно не утиче, музикални фрижидери имају још једну предност. Немају ни један покретни део, што ће рећи да практично не могу да се покваре.

Стручњаци из Лос Аламоса сада раде на мотору који би као погонско средство користио или звучне таласе или топлоту. Основни део будућег мотора је метална цев са измењивачима топлоте и паралелно постављеним металним плочама на једном крају. Топлотни или звучни таласи који пролазе кроз течни натријум у цеви производе топлотну и магнетну енергију које могу да се претворе у електричну струју. Једини покретни део будућег мотора био би течни натријум.

На ову другу генерацију музикално-топлотних мотора мало ћемо причекати јер се практична примена очекује тек кроз десетак година. Ствар је у томе што је течни натријум прилично незгодан за истраживачко-конструкторски рад, али зато има и силне предности. Нови мотори неће морати да се подмазују и никада се неће кварити.

Могуће је да ће овакви мотори једног дана покретати велике индустријске погоне. „Не видим зашто не бисмо могли да конструишемо далеко веће звучно-топлотне моторе. Што већи, то бољи", каже Грег Свифт из Националне лабораторије у Лос Аламосу. На реду су, дакле, музикалне фабрике.

зато што је патио од астигматизма који замућује и искривљује поглед. Доказ за ову тврдњу Кендал налази у једном писму које је четрдесеттрогодишњи Дега написао неком рођаку и у коме се, између осталог, жали како му је вид замућен. Затим, нешто што се готово не зна: још на почетку каријере Дега је сасвим ослепео на десно око. Једном речју, закључује Кендал, тешко да се може оспорити тврдња да је код толиких невоља с очима Дега могао да слика, а да то не остави баш никаквог трага на његову технику.

Нема сумње да би теза Ричарда Кендала измамила самозадовољне осмешчиће на лицима првобитних критичара импресионизма. Многи од њих су, скандализовани, иронично поставили дијагнозу читавој групи: пате од колективног премора очију, а и свет какав је представљен на њиховим платнима може да буде само последица лошег вида.

Кендал не иде тако далеко, али ипак верује како треба имати на уму чињеницу да је један број импресиониста заиста имао муке с очима. Ту спада и Клод Моне који је последњих година живота боловао од катаракте. Камиј Писаро је због некакве очне инфекције дуго носио завој преко очију.

Што се већ поменутог Дегаа тиче, он је, осим што је носио наочари, од краја четрдесетих година живота редовно користио и лупу. „Многе особености његове технике, као што је смело груписање форми и одсуство јасних детаља, могле би да буду последица све слабијег вида. Неке друге, као што су јарке боје и нападне композиције, можда су настојање да на тај начин ублажи тај недостатак", мисли Ричард Кендал.

Само, како онда објаснити остале? Рецимо, Реноара, Манеа или Сислеа? За сада још нема података да им с очима није баш све било у најбољем реду.

НЕ ЧАЧКАЈ АУТОМАТ ДОК СПАВА!

Има много начина да се човек повреди на готово немогућ начин. Запањујуће велики број Американаца то ради овако. Убаце новчић у аутомат за безалкохолна пића, машина им га прогута, они побесне преко сваке мере. Ствар се каткад завршава трагично. Од петнаест случајева проучених у „Часопису америчког медицинског удружења" три особе умрле су од повреда задобијених у окршају с аутоматом, а преосталих дванаест зарадило је свакојаке озледе – од смрсканих прстију на стопалима, сломљених ногу, ножних чланака, све до прелома карлице, напрслих лобања и тешких оштећења бешике.

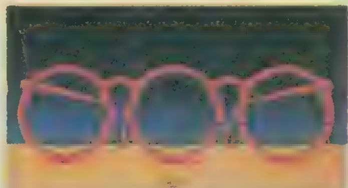
У свих петнаест случајева разгневљени корисници неисправних аутомата правили су исту грешку: дрмусали су претешки апарат. Будући да је овај заиста тежак, и дрмусање се одвијало на истоветан начин. Жртве су насртале на горњи део аутомата не би ли га заљуљале. То у почетку не иде лако, али када се машина једном заклати, заустављања нема. Даље се све одвија филмском брзином. Аутомат тежак у просеку пола тоне обрушава се на нападача. Ко извуче живу главу, имао је среће.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

И ово је медицина

НАОЧАРИ ПРОТИВ НЕРВОЗЕ

Крајње необичне наочари које су измислили стручњаци Медицинског института у Ворошиловграду одмах су привукле пажњу многих страних фирми. Јер, нешто слично до сада у свету није постојало. Експериментима је потврђе-

но да пацијенти којима су „прописане" ове мозаичне наочари после три-четири сата не само што стекну душевни мир већ се осећају врло свеже и имају потребу да раде. А чаробне наочари препоручују се онима који пате од разних врста неуроза, нервних поремећаја или, пак, раде у стресним условима, али исто тако врло делотворно делују и на сасвим здраве људе који желе да подигну општи тонус и расположење. Како се то постиже?

– Сасвим једноставно – каже шеф истраживачког тима професор Анатолиј Чуприков. – Човек ставља наочари с разнобојним стаклима: црвеним, жутим, плавим, зеленим. Мозаик од ових стаклића прави се посебно за сваког пацијента зависно од тога какве сметње има. Померањем елемената мозаика подешава се размак између зеница за сваки одређени случај.

Иначе, кроз ове наочари може се дуже време гледати у јак извор светлости (од 5 до 30 минута).

Ускоро се очекује прва партија мозаичних наочара на тржишту.

СПАС ДОЛАЗИ ОД – ПАЦОВА

Истраживачи с Бакингамског универзитета открили су код глодара хормон под чијим се утицајем мења реакција организма на инсулин што као последицу изазива гојење. Претпоставља се да ген одговоран за производњу овог хормона постоји и код човека и управо је за њега везан узрок многих случајева прекомерне гојазности. Сада научници траже материју која би неутрализовала деловање хормона – она ће бити основ за добијање будућег лека који ће спасти све оне несрећнике који упорно тврде да ништа не једу а гоје се и нико им то не верује. Најзад ће моћи да одахну, једу као други и изгледају као сав остали свет.

ЧАРОБНА СВЕТЛОСТ

У депресији сте и осећате се потиштени? Хитно почните да устајете рано и рђаво расположење ће нестати. Овај необичан савет заснива се на научној основи: постоји директна веза између природне светлости и биоритма! Ова теза постављена је на Универзитету државе Орегон у Сједињеним Државама после истраживања мелатонина у човечијем организму. А мелатонин је хормон који се ноћу јаче производи а смањује са првим зрацима сунца. Јачина светлости у рано јутро помаже да овај хормон ишчезне, док вештачка светлост не може тако да делује, а управо повећана количина мелатонина у организму – закључују истраживачи из Орегона – изазива лоше расположење.

НЕ ПРЕТЕРУЈТЕ С КРОМПИРОМ!

Ни до данас се не зна шта изазива апендицит, запаљење слепог црева, али научници не престају да истражују све могуће узроке. Лекари из Саутемптона дошли су недавно до закључка да нека врста хране поспешује појаву апендицита, а нека га чак и непосредно изазива. До овог закључка дошли су после истраживања дугог четири године које је обухватило посматрање и праћење 50 хиљада особа. Слепо црево може да се запали због претеране употребе кромпира, али зато онај ко чешће једе много јабука, пасуља и грашка има мање изгледа да стигне на операциони сто.

ТАЈ ДОБРИ БИЦИКЛ

„Ако станујете 4,5 километара далеко од места где радите и сваког дана (осим викенда, празника и годишњег одмора) идете на посао аутомобилом, за годину дана превалите око 2000 километара. При том потрошите 200 литара бензина што значи да ће у ваздух бити испуштено 48 килограма угљен-моноксида, четири килограма канцерогеног угљоводоника, исто толико азотовог оксида и 60 грама олова. Ако на посао идете бициклом, уместо 200 литара бензина потрошићете три килограма сала, ваздух ће остати чист и ваше ће здравље бити боље." Овако један британски медицински часопис пропагира акцију која је названа „Аутом само кад морате".

ИЗДАХНИТЕ, МОЛИМ ЛЕПО!

Тим истраживача с Токијског универзитета проучавао је дуже време како се мења однос различитих састојака у ваздуху који издишемо и то код различитих поремећаја у размени материја, првенствено однос кисеоника и угљен-диоксида. Утврђено је да то нарочито зависи од количине шећера у крви. Ако се пацијенту да парченце шећера обогаћеног угљеником-13, промене у том односу могу се лепо пратити током два сата. То може постати најлакша и најпрецизнија проба за мерење количине шећера у крви, а изводи се помоћу спектроскопа и компјутера.

И ПАЦИЈЕНТИ СУ – ЉУДИ

Студенти глазговског Медицинског факултета однедавно су добили нов предмет – однос према пацијентима. Наравно, ко не положи овај испит, не може да добије диплому лекара.

Настава из новог предмета одвија се у неколико етапа. На другој години студенти слушају предавања о односу према болесницима. На трећој почињу практичне вежбе, одлазе код старих лица и оболелих од неизлечивих болести, а на четвртој раде са душевним болесницима. На петој години предвиђене су посете женама после операције рака дојки и мајкама које су изгубиле бебе на порођају.

Тек кад све то савладају, енглеским студентима признаће се да могу да раде с пацијентима, односно – људима. Јер, одавно је утврђено да је за оздрављење понекад важнији осмех него лек.

БОЉЕ НЕКА БОЛИ

Резултати истраживања групе познатих британских научника доказали су да оболели од артритиса не би требало да пречесто прибегавају средствима против болова јер је у њиховом случају – бол користан! Наиме, управо бол спречава пацијенте да избегну непожељно напрезање и тако заштите зглобове од повреда.

В. М.

Илустровао: Растко Ћирић

МА ШТА КАЖЕШ

ПЕВАЈУЋЕ СТОЛИЦЕ

Овог лета на плажи у Санта Моники у Калифорнији свакодневно се одржавају концерти. Оркестар: пет столица, композитор: ветар. Можда би звучало сувише сладуњаво да није истинито. Јер, по идеји скулптора Дагласа Холиза из Сан Франциска од округлих челичних цеви састављене су столице високе четири метра. Склопљене су тако да су отвори цеви остали слободни па кроз њих може да струји ветар. И, чим и најслабији дашак прође кроз металну столицу, чује се нека чудна музика. Столице које су, свака појединачно, коштале 10.000 долара права су атракција. Можда ће ово послужити као идеја неком од наших туристичких радника ■

ОБОЖАВАНЕ ТАШТЕ

Још једна у низу анкета спроведених у САД која, супротно очекивању и досадашњем уверењу да Американци не воле таште, доказује нешто друго. Наиме, амерички мужеви не само да не мрзе таште, они их воле готово колико и своје (рођене) мајке! За разлику од својих супруга, америчке жене остале су доследне. Оне и даље, истом снагом, не воле (да не кажемо – мрзе) своје свекрве ■

КУЛИНАРСКИ СПРЕЈ

Мада се однедавно води прави рат против свих врста спрејова, јер они, тврде стручњаци, уништавају озонски омотач Земљине атмосфере, на америчком тржишту ипак се појавио још један. Разликује се од досадашњих јер није направљен у козметичке већ – кулинарске сврхе. Кечап у спреју преко ноћи је освојио ресторане са брзом храном. Сви се отимају да свој хамбургер „штрцну" кечап-распршивачем. Једино на шта треба пазити ако га понесете на излет или нисте баш најуреднија домаћица јесте да спреј са кечапом не затурите међу дезодорансе, мирисе или лак за косу ■

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ВАЖНО ЈЕ ДОСЕТИТИ СЕ

ДО ПОСЛЕДЊЕГ ДАХА

Дужина стазе износила је више од 6000 километара, на старту је било 199 такмичара, а на циљ стигло само 55. Трку је пратило преко петнаест милиона људи!

Тридесетпетогодишњи Американац Чарлс Пајл данима је размишљао како да изведе неку луду ствар. Мислио је и досетио се: ако се такмиче аутомобили у превањивању великих растојања, зашто то не би и човек својим рођеним ногама! Организоваће, дакле, трку. Старт ће бити у Лос Анђелесу, циљ у Њујорку, што значи да такмичари морају да превале око 6000 километара! Наравно, у етапама, са ноћењем у градовима који ће добро платити што ће се караван тркача задржати у месту.

Чудо столећа

Пајл је замислио да стаза води од пацифичке до обале Атлантског океана, друмовима, пољима, путељцима, врлетима... Трчање је основно кретање, али се, у случају исцрпљености, признаје и пузање, храмање, посртање! Једино правило које су такмичари морали да поштују било је да на циљ сваке етапе стигну до вечери, тачније – до мрака. У противном губе право на даље такмичење.

Пајл је у свим већим светским листовима објавио позив заинтересованима да му се јаве. Све је лепо објаснио и нагласио да у трци може да учествује свако и да такмичари могу да трче обувени и одевени по сопственој жељи.

Новац за трку обезбеђен је од реклама, сувенира и других ситница са ознаком овог необичног такмичења. Градоначелници су се просто отимали да трка прође кроз њихово место. Посебна цена важила је за град који је желео да на његовом тргу буде циљ неке од многобројних етапа.

Штампа је прихватила Пајлову идеју и занимање за трку, или „чудо столећа" како су је називали, све више је расло. Јер, руку на срце, тешко је и замислити да човек претрчи 6000 километара!

Одзив је био велики: пријавило се око 500 учесника из целог света. Како ништа није смело да буде препуштено случају, после детаљног лекарског прегледа само 275 такмичара оглашено је способним за трку. Но, то је било тек прво „сито". Друго, много жешће, јесте свакодневно трчање на стази дугој 50 километара. И тако неколико недеља! Сада је отпало још 76 кандидата па се на старту 4. марта 1927. у Лос Анђелесу појавило 199 људи. Било је ту и правих атлетичара, чак и један олимпијски победник. Најстарији учесник је имао 63, а најмлађи 19 година. Жене се нису такмичиле.

Прву етапу од 30 километара по блатњавом терену добио је извесни Колемајнен из Њујорка. Он је био победник и друге етапе од 50 километара. Трећа је завила у црно многе тркаче. Стаза је водила уз планину високу око 2.500 метара а затим се спуштала у пустињу. Колемајнен, о коме је већ писала сва штампа, отпао је. Срушио се као проштац и ни макац даље!

На циљу у бунилу

Осмог дана трке број учесника свео се на – 80! А пређено је само 380 километара! За лекаре је било превише посла. Пајл је претерао са слабом исхраном и лошим смештајем тркача. Давао им је и мале дневнице. Побунили су се и Пајл је устукнуо.

Трка је одмицала. Засјала је звезда Британца Артура Њутона. Од тринаест етапа он је добио седам. Али, у четрнаестој је угануо ногу и одустао!

После четрнаесте на челу се нашао деветнаестогодишњи Индијанац из Оклахоме Анди Пејн. Међутим, у следећој етапи покосила га је сунчаница. Срећом, пред циљем. Када је убрзо дошао себи, преосталих неколико стотина метара је пузао!

Следеће три недеље трком је владао Финац Суминен. Ипак, Индијанац Пејн је успео да надокнади време и поново преузме вођство.

Учесници још нису превалили ни половину трке, а на стази их је остало свега 75. Трка се полако претварала у голготу добровољаца.

На хиљаду километара пред циљем Индијанац је водио са 24 часа предности испред другопласираног. Нико више није могао да га сустигне. Али... Трчећи готово у бунилу, ударио је у бетонски стуб. И то само 300 метара пред циљем у Њујорку! Гледаоци су били пренеражени. Зар да му се то догоди сада, после пређених неколико хиљада километара?! Притрчали су лекари и Индијанцу указали помоћ. Некако су га подигли на ноге и он је наставио не знајући ни где се налази ни зашто се креће. Једноставно, лекари су трчали испред њега и говорили му шта да чини.

Трка је завршена 26. маја 1928. На циљ је стигло 55 такмичара. Победник Индијанац Анди Пејн превалио је целу стазу од око 6000 километара за 573 часа, 3 минута и 34 секунде.

* * *

Анди Пејн је постао амерички јунак. Хваљен је и слављен. Никада више није се такмичио као тркач. Од добијене награде, 25.000 долара, купио је фарму, а пред други светски рат изабран је за члана Врховног суда града Оклахоме.

М. Тодоровић

Илустровао: Асканио Поповић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

СВРДЛОМ У СРЦЕ БОМБЕ

Немајући другог избора, гњурци на опасном задатку морали су на упаљачу да начине рупу и кроз њу сипају раствор који неутралише експлозив...

Бели лендровер, с упаљеним ротационим светлом, тешко се пробијао кроз закрчене лондонске улице ка гасној станици на обали Темзе. После получасовне вожње тридесетједногодишњи мајор Роби Хол зауставио је аутомобил испред резервоара за гас обележеног бројем четири и замишљено се загледао у масивну грађевину која се дизала 45 метара увис...

Пошто је добио неопходна упутства стручњака плинаре, гњурац Хол и још двојица његових колега кренули су уз усправне металне мердевине резервоара. На врху су се увукли у ваздушну уставу за одржавање притиска, а одатле су, један по један, силазили на дно резервоара – у нарочитој столици на чекрк.

Доле их је дочекала вода и мали понтонски мост за који је био привезан гумени чамац. Иако је гас био испумпан из резервоара и убачен чист ваздух, унутра се једва дисало, јер се и даље осећао јак и тежак мирис.

Хол се први укрцао у мали гумени чамац и спремио да зарони. Чим је ставио маску с кисеоником, лакнуло му је. Заронио је у прљаву воду у којој се ништа није видело, иако је имао јаку лампу, и двадесетак минута кружио унаоколо. А онда је напипао заобљени метал. Ипак, бомба!

Пукотина на поклопцу

Сваке године војници 33. пука британске армије раставе око 25.000 бомби и других експлозивних предмета заосталих из рата, али до тог тренутка још нису имали посла с бом-

бом заробљеном под водом и то у резервоару за гас. За Робија Хола, који је само три месеца раније завршио посебну обуку за демонтирање бомби, ово је био прави изазов.

За време другог светског рата, када су Немци кренули да бомбардују Лондон, девет резервоара за гас било је њихов главни циљ. Више од двеста бомби изручено је на то место. На резервоарима који су остали читави и данас се виде трагови експлозија. Међутим, све до 21. новембра 1986. нико није ни слутио шта се крије у једном од њих. Тога дана инжењери плинаре открили су да постоји нека препрека у води. Наиме, ако се гас не користи, поклопац у облику куполе спушта се у базен с водом која спречава истицање. Када су тога дана подигли поклопац, инжењери су приметили да се на њему појавила пукотина, знак да је ударио у нешто чврсто.

У помоћ су одмах позвани цивилни гњурци који су претпоставили да се ради о бомби и да због тога читав случај треба препустити војним стручњацима.

Требало је да се утврди о каквој је бомби реч и где се налази њен упаљач. Ронило се на смену, по тридесет минута, и испитивало дно блатњавог базена пречника око 60 метара. Иако увежбани да савладају све могуће препреке, Холу и његовим колегама ово је сигурно био најтежи задатак у животу. Сама чињеница да се налази у затвореном простору с бомбом коју би и најмањи потрес могао да активира будио је у њима неописиву нелагодност и осећај страха, упркос томе што су били непогрешиви у извршавању сличних задатака. Осим тога, радило се у немогућим условима - у базену с рђавом и загађеном водом у којој се још од 1929. кад су резервоари подигнути, таложио отпад.

У два по подне Пол Рајт је изронио и обавестио Хола да је утврдио тачан положај бомбе и упаљача. Правило је да се прво скине упаљач па тек онда уклони бомба. Али у овом случају ништа није ишло наруку гњурцима 33. пука. Упаљач је био на немогућем месту, окренут надоле, и никакав алат није могао да буде од користи. Значи, требало је прво извадити бомбу која је лежала дубоко зароњена у блатњаво дно...

Хол је утврдио да су сви они који станују у близини резервоара, на удаљености од једног километра, у опасној зони, па је издао наредбу да их иселе. У току тог поподнева 250 људи морало је да напусти своје домове, а кола хитне помоћи и ватрогасци били су у приправности. Упозорен је и оближњи аеродром.

Зачуло се шиштање...

У шест по подне Хол и Рајт, којима се придружио и наредник Дејли, опет су се нашли на дну резервоара. Везу са спољашњим светом одржавали су путем радија, потпуно свесни шта их чека ако им нешто крене наопако. Хол је одлучио да бомбу омотају дебелим каблом и извуку у гумени чамац где би је раставили.

Сва тројица раде као добро уигран тим. Нико ништа не говори, али у ваздуху лебде питања: Да ли ће успети да подвуку кабл испод бомбе? Хоће ли кабл издржати? Да ли је чекрк довољно јак да подигне бомбу? Да ли ће гумени чамац потонути под тежином бомбе?

Све се, на срећу, одвија по плану. Кабл је омотан, чекрк шкрипи, али се бомба покренула... Најзад је у чамцу који одолева њеној тежини.

Први јој опет прилази Хол, али, његов труд је узалудан. Око упаљача се све запекло и не постоји никаква нада да се ту нешто покрене. Једино решење је сврдло. Хол га пажљиво прислања на главу упаљача. Постоји само једно место где оно може да продре - то је празан „цеп" иза кога је гумени заптивач. У заптивачу треба направити рупу, али сврдло не сме даље јер ће ударити у експлозив а онда би сви одлетели у ваздух!

Кад је сврдло стигло до опасне тачке, зачуло се шиштање... Сва тројица су претрнула... Ћуте и чекају. Можда оно најгоре! Али, шиштање је изненада престало. Роби је дубоко удахнуо и наставио започети посао. Кроз рупу у гуменом заптивачу сипао је раствор који је експлозив учинио безопасним. Даље је све било много лакше...

* * *

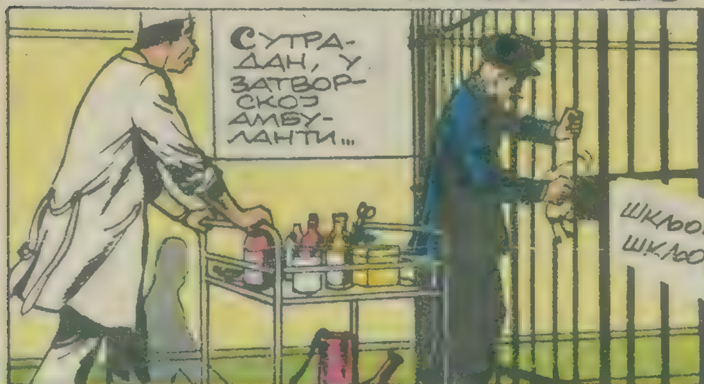
Фебруара прошле године Роби Хол, Пол Рајт и Најџел Дејли одликовани су медаљом за храброст.

С. И.

ВЕСЕЛА ПЕТОРКА

БЛАГО СА „ЗЛАТНЕ ГАЛИЈЕ" III ДЕО

S. ROSENZWEIG B. DUFOSSÉ

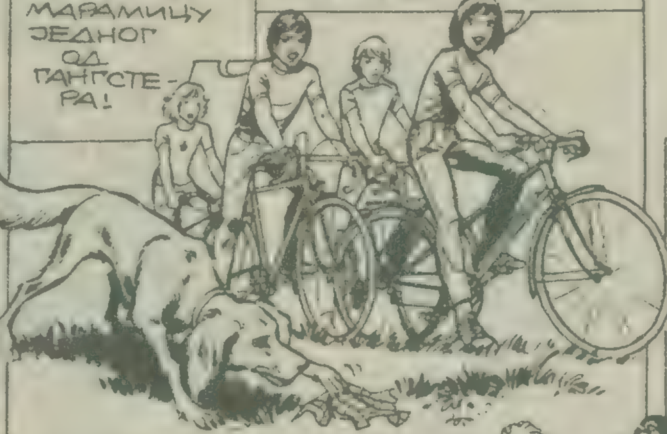

У ИСТО ВРЕМЕ, НЕКОЛИКО КИЛОМЕТАРА ДАЉЕ...

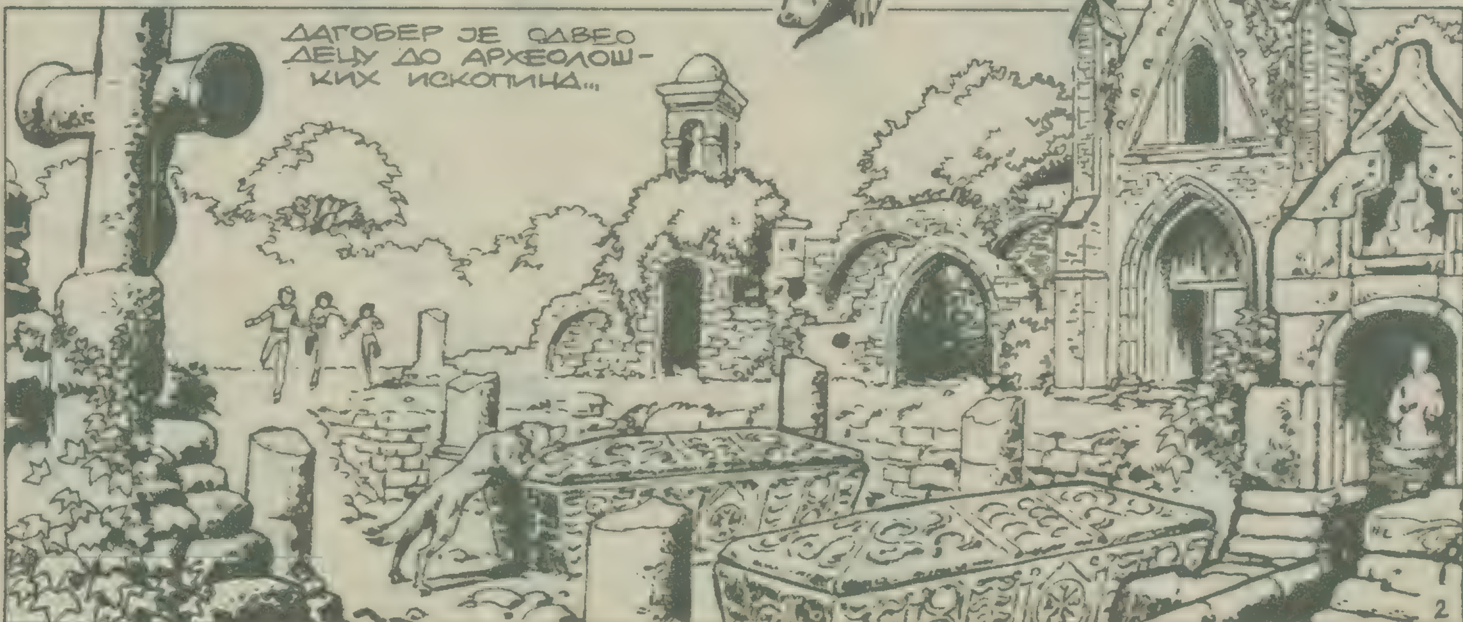

ШТА МУ ЈЕ?
ЊУШ!
ЊУШ!
АВ!
СИГУРНО ЈЕ НАЊУШИО ЗЕЦА!

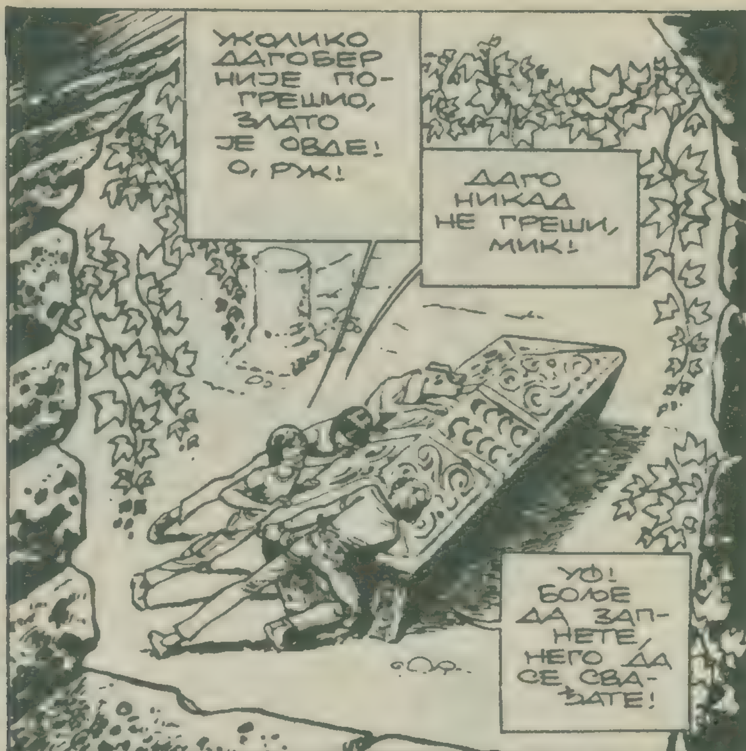

ПОГЛЕДАЈТЕ! ДАГО ЈЕ НАШАО МАРАМИЦУ ЈЕДНОГ ОД ГАНГСТЕРА!
ДИВНО! САД СМО НА ТРАГУ ЗЛАТНИХ ПОЛУГА!

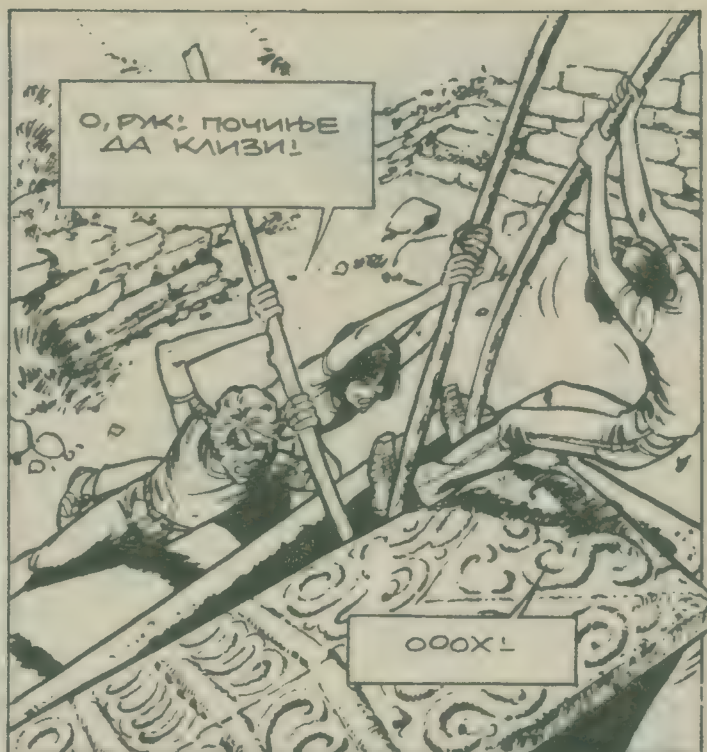

О, НЕ! ЗАР ТИ НИЈЕ ДОСТА! АКО СИ ЗАБОРАВИЛА, ПОШЛИ СМО НА ПИЈАЦУ!

АКО ВАМ ЈЕ ТОЛИКО СТАЛО ДО ЗЛАТА, ИДИТЕ! ПРИДРУЖИЋУ ВАМ СЕ ПОСЛЕ КУПОВИНЕ!
У СВАКОМ СЛУЧАЈУ, НЕ МОЖЕМО ЧУВАТИ ЗЛАТНЕ ПОЛУГЕ!

ЊУШ! ЊУШ!

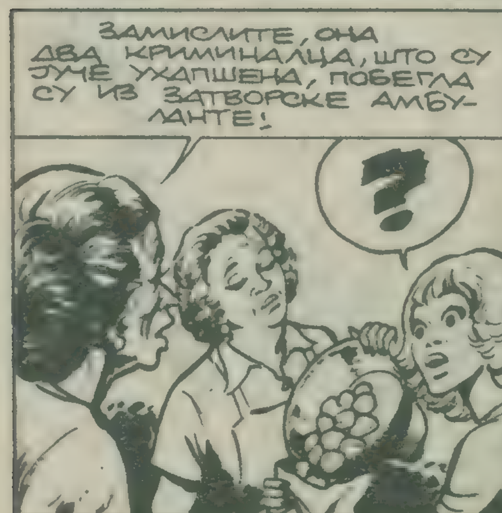

ДАГОБЕР ЈЕ ОДВЕО ДЕЦУ ДО АРХЕОЛОШКИХ ИСКОПИНА...
2

УКОЛИКО ДАГОБЕР НИЈЕ ПОГРЕШИО, ЗЛАТО ЈЕ ОВДЕ! О, РЖ!
ДАГО НИКАД НЕ ГРЕШИ, МИК!
УФ! БОЉЕ ДА ЗАПНЕТЕ, НЕГО ДА СЕ СВАЂАТЕ!

О, РЖ! ПОЧИЊЕ ДА КЛИЗИ!
ОООХ!

ЗЛАТО СА „ЗЛАТНЕ ГАЛИЈЕ"!
ЈУПИ! ВЕСЕЛА ПЕТОРКА ЈЕ НАЈЈАЧА!

ЗА ТО ВРЕМЕ, НА ПИЈАЦИ...
ЕХ, ГОСПОЂО, ПОСТАЛО ЈЕ ОПАСНО ИЗЛАЗИТИ ИЗ КУЋЕ!

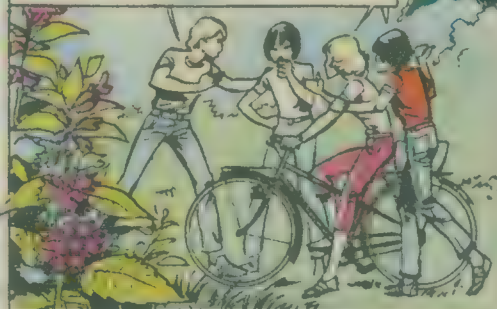

ЗАМИСЛИТЕ, ОНА ДВА КРИМИНАЛЦА, ШТО СУ ЈУЧЕ УХАПШЕНА, ПОБЕГЛА СУ ИЗ ЗАТВОРСКЕ АМБУЛАНТЕ!
?

И ЈОШ ИХ НИСУ УХВАТИЛИ!
ГДЕ ЛИ ОТРЧА ОНО ДЕТЕ?
ТРЕБА БРЗО ДА ИМ ЈАВИМ! ИНАЧЕ ЋЕ СЕ НАЋИ ЛИЦЕ У ЛИЦЕ С БАНДИТИМА!
3

АНИ ЈЕ ЈЕДВА ПРОНАШЛА СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ...

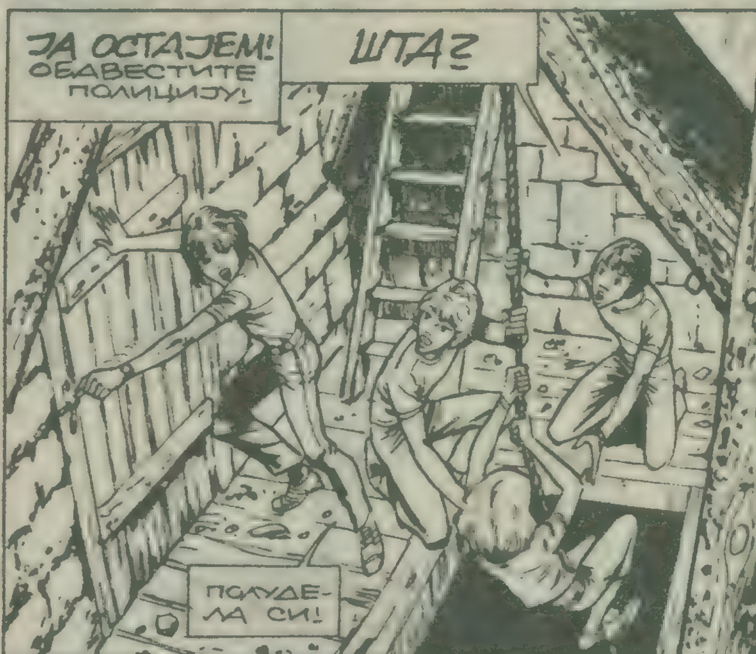
ПАЗИ, МИК!
КИИИИИИ!
ЧУЈЕШ ЛИ?
ДОЛАЗИ ИЗ ЗВОНИКА! ОТКУД ПАС ГОРЕ? СЕМ...

НИЈЕ ВАЉДА ДА СУ ОПЕТ ОНА ДЕЦА УПЕТЉАЛА ПРСТЕ!
ТО ЈЕДИНО ОБЈАШЊАВА НЕСТАНАК ЗЛАТА!
ДОЛАЗЕ ГОРЕ!

БРЗО! БЛОКИРАЈМО ВРАТА! ДОК ИХ ОНИ БУДУ РАЗВАЉИВАЛИ, МИ ЋЕМО СЕ СПУСТИТИ НИЗ КОНОПАЦ ОД ЗВОНА!

5

БУУМ!

ЈА ОСТАЈЕМ! ОБАВЕСТИТЕ ПОЛИЦИЈУ!
ШТА?
ПОЛУДЕЛА СИ!

ДАГОБЕР НЕ МОЖЕ НИЗ КОНОПАЦ, А НЕМА НИ ГОВОРА ДА ГА ОСТАВИМ! ДОВЕДИТЕ ПОМОЋ!

ОСТАЈЕМ С ТОБОМ!
АКО ОСТАЈЕШ ДА БИ МЕ БРАНИО, ДАГО ЋЕ ТО БОЉЕ УЧИНИТИ, МИК!

КРААК!

ПЕЊИ СЕ УЗ СТЕПЕНИЦЕ! БРЗО! ВАЖНО ЈЕ ДА НА ВРЕМЕ ОБАВЕСТИТЕ ПОЛИЦИЈУ!

ДРЖИ СЕ, КЛОДИ! БРЗО ЋЕМО СЕ ВРАТИТИ!

БУМ!
ГРРРРР!
6

ОПЕТ ОНО ДЕРИШТЕ И ЊЕН ПАС!
ГДЕ СУ ОСТАЛИ? ГДЕ ЈЕ ЗЛАТО?
МИР, ДАГО! МИР!
ГРРРРРР!
ОДГОВОРИ! НЕМАМО ВРЕМЕНА ЗА ГУБЉЕЊЕ!
ПАЗИ НА ШУКЕЛУ, ФЕРАЛ!
ЗА ИМАМ!
ГРРР!
ЈОШ ЈЕДАН КОРАК, И ПУСТИЋУ ПСА!
ИДИ ДО НАЈБЛИЖЕГ ТЕЛЕФОНА И ЗОВИ КАПЕТАНА БАЈАРА! И СВЕ МУ ИСПРИЧАЈ!
ЧУВАЈТЕ СЕ!
ЧЕКАЈ, ПЈЕРО!
ТРЕБА НАМ ТВОЈА ПОМОЋ!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОНО ПЈЕРО!

ТО ЈЕ НЕ... НЕМОГУЋЕ! ТРЕ... ТРЕБА НАМ О...ОР... ОРУЖЈЕ ДА БИСМО ИХ НА... НАПАЛИ!

И... ИМАМ САМО НО... НО-ЖИЋ!
ИМАШ НЕШТО ЈОШ БО-ЉЕ!

ИМАМ ГЕНИЈАЛ-НУ ИДЕЈУ! ОД-СВИРАЋЕМО ИМ НЕШТО ОВИМ ЗВИЖДАЉКАМА!

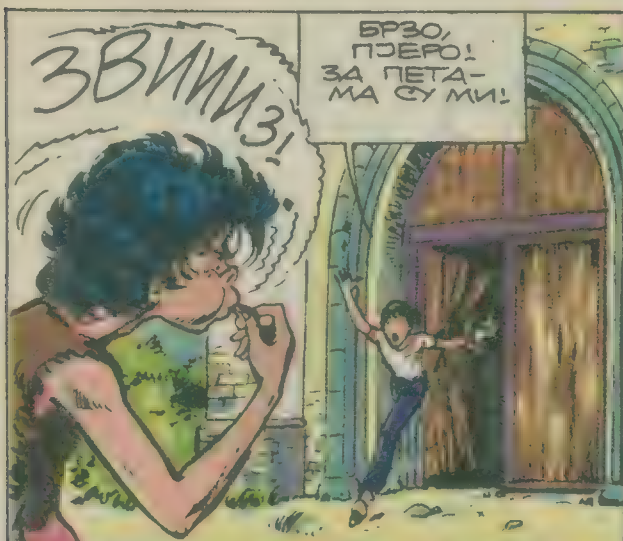
ДОСТА ЈЕ КОМЕДИЈЕ! ГДЕ ЈЕ ЗЛАТО?

НЕ ПРИБЛИЖАВАЈТЕ СЕ!
НЕ МОГУ ЈОШ ДУГО ОВАКО!
ГРРРР!

ЗВИИИИЗ!
ПОЛИЦИЈА! ПРЕДАЈТЕ СЕ!

ТО СУ ОПЕТ ОНА ДЕЦА!
ПАЗИ! КЛИНКА ПОКУШАВА ДА ПОБЕГНЕ!

8

ЗВИИИЗ!
БРЗО, ПЈЕРО! ЗА ПЕТАМА СУ МИ!

НИ КОРАКА ДАЉЕ!

ЗВИИЗ!

СЛУШАЈТЕ, ДЕЦО! БУДИТЕ РАЗУМНИ! НЕ ТЕРАЈТЕ НАС ДА ЗЛАТО ОТИМАМО НА СИЛУ!
ДО САДА СМО СЕ УЗДРЖАВАЛИ! НЕ ЉУТИТЕ НАС!

УОПШТЕ ВАС СЕ НЕ ПЛАШИМО, БИТАНГЕ!
КАД ЈЕ ТАКО, ПОКАЗАЋЕМО ВАМ!

НА ЊЕГА, ДАГО!
ГРРР!

ЗВИИИИИЗ!

ЗВИИИИИИЗ!
УХ!

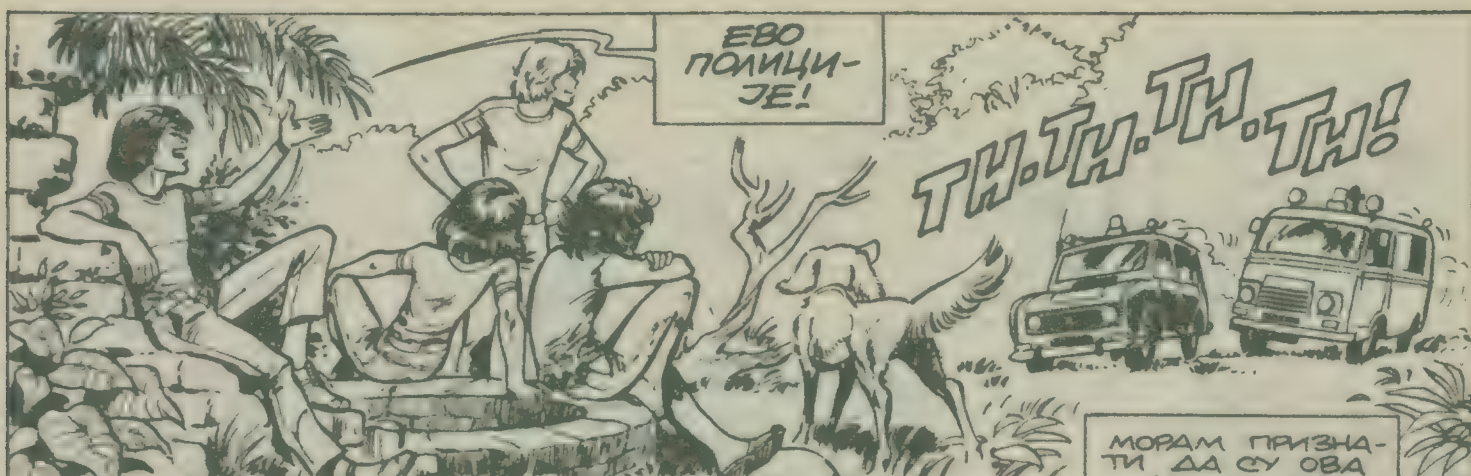

БАП!

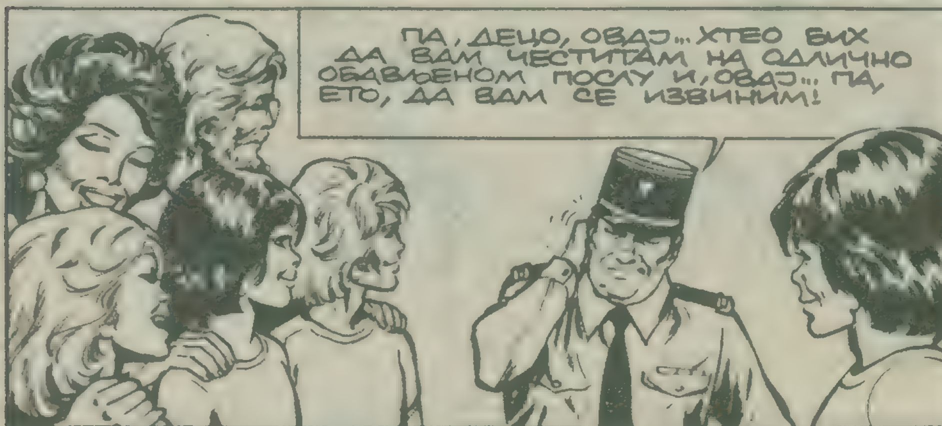

ВАЉДА СУ САД ЗАДОВОЉНИ! ПРОНАШЛИ СУ БЛАГО СА „ЗЛАТНЕ ГАЛИЈЕ"!

НЕЕЕЕ!

10

ЕВО ПОЛИЦИ-ЈЕ!
ТН-ТН-ТН-ТН!

МОРАМ ПРИЗНА-ТИ ДА СУ ОВА ДЕЧУРЛИЈА ОРИГИНАЛНА!
КАД БИ ЗНАО КОЛИКО САМ СЕ УПЛАШИЛА!
МАМА! ТАТА!
АВ!

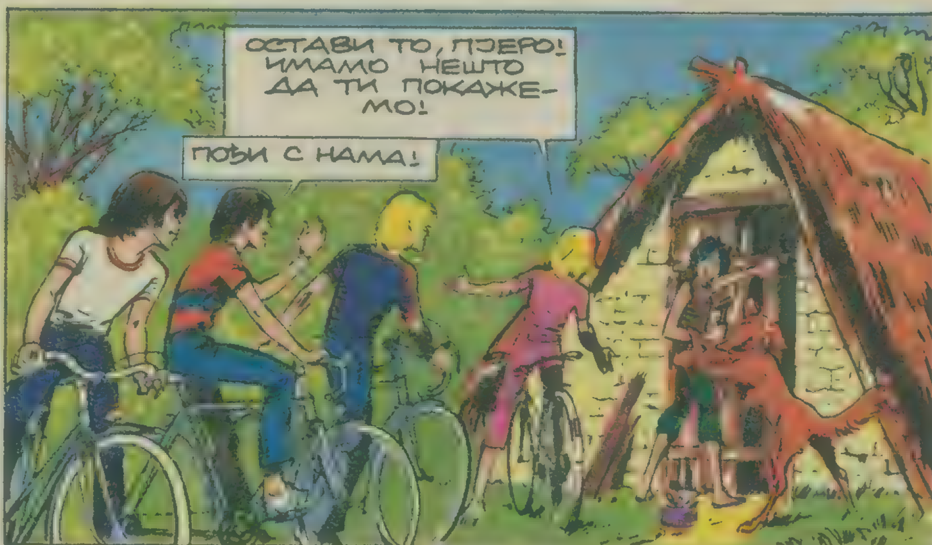

ПА, ДЕЦО, ОВАЈ... ХТЕО БИХ ДА ВАМ ЧЕСТИТАМ НА ОДЛИЧНО ОБАВЉЕНОМ ПОСЛУ И, ОВАЈ... ПА, ЕТО, ДА ВАМ СЕ ИЗВИНИМ!

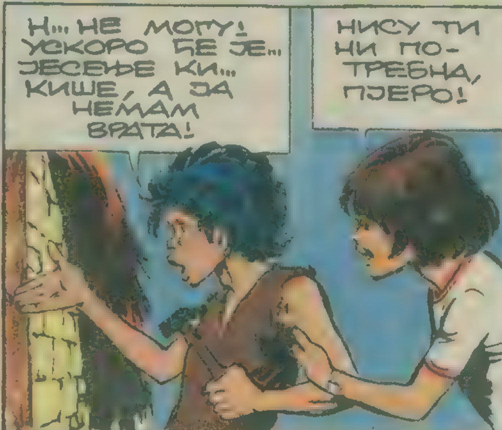

ТО ЈЕ ЗАТО ШТО ДОСАД НИ-СМО СРЕЛИ ДЕЦУ КАО ШТО СТЕ ВИ!

ЗНАТЕ, ГЛЕДАЈУЋИ СВАКОГ ПО-НАОСОБ, МИ СМО СА-СВИМ ОБИЧНИ!
ТЕК КАД СМО СКУПА, СТВАРИ СЕ МЕЊАЈУ!
ЈЕР КАД СМО ЗА-ЈЕДНО...
...ПРЕД-СТАВЉА-МО ВЕСЕЛУ ПЕТОР-КУ!
АВ!

БРАВО! НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ВЕСЕЛА ПЕТОРКА ЗНАТИ ШТА ДА УЧИНИ СА ТРИСТА ХИЉАДА ФРА-НАКА!
НЕ, БРИНИТЕ! ВЕЋ ИМАМО НЕ-ШТО У ПЛАНУ!
11

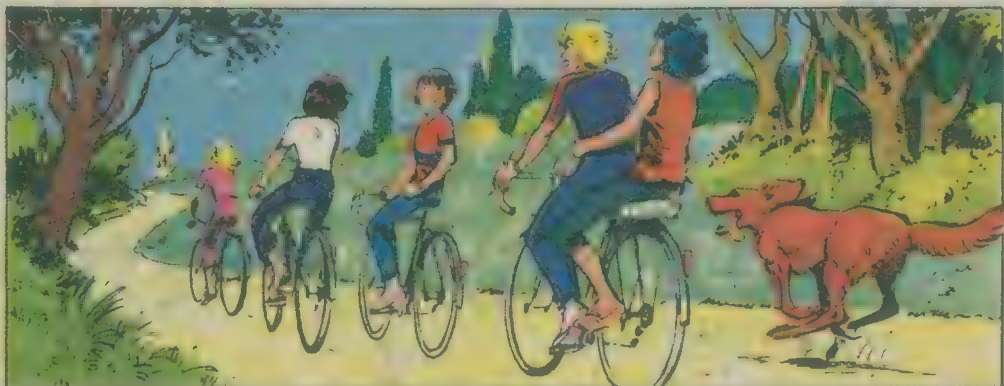

ДАН ПРЕД ПОЛАЗАК У ШКОЛУ, ВЕСЕЛА ПЕТОРКА ИМАЛА ЈЕ ДА ОБАВИ ВАЖАН ЗАДАТАК...

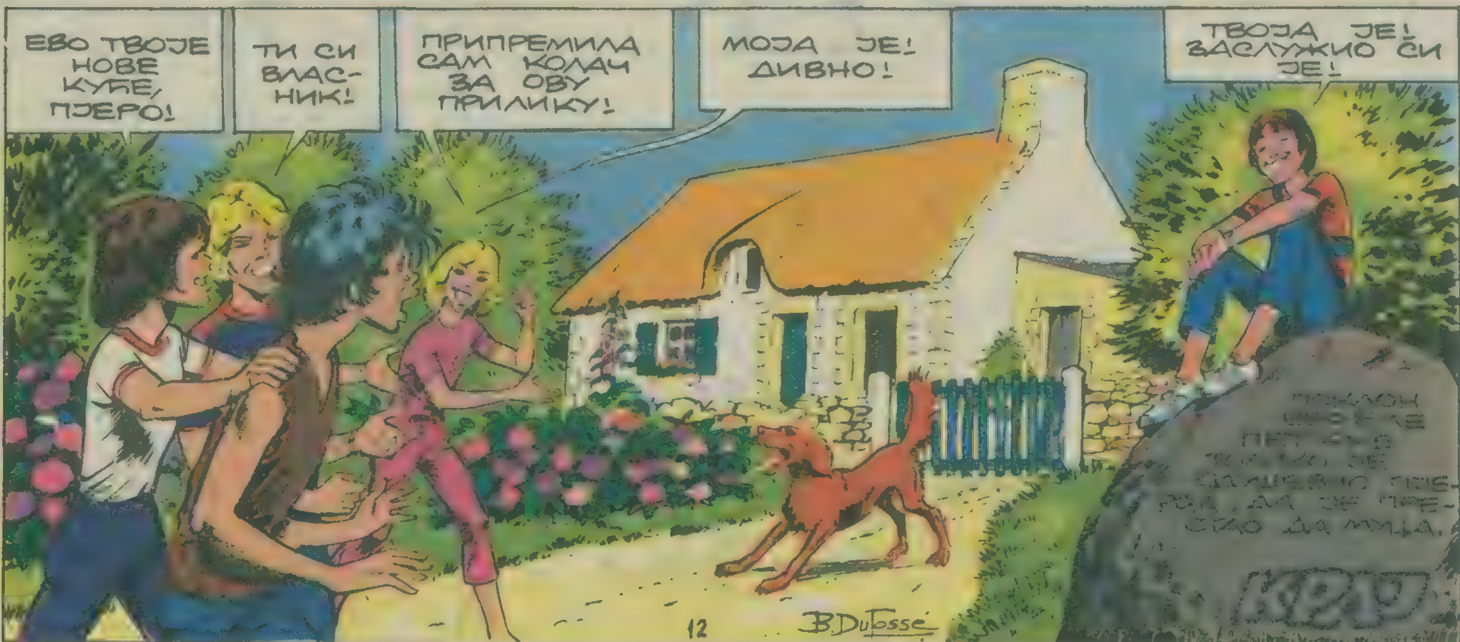

ОСТАВИ ТО, ПЈЕРО! ИМАМО НЕШТО ДА ТИ ПОКАЖЕМО!
ПОЂИ С НАМА!

Н... НЕ МОГУ! УСКОРО ЋЕ ЈЕ... ЈЕСЕЊЕ КИ... КИШЕ, А ЈА НЕМАМ ВРАТА!
НИСУ ТИ НИ ПОТРЕБНА, ПЈЕРО!

КА... КАКО ТО? АЛИ, ЂИ... БИЋЕ МИ ХЛАДНО!

ВИШЕ ТИ НИКАД НЕЋЕ БИТИ ХЛАДНО!

ЕВО ТВОЈЕ НОВЕ КУЋЕ, ПЈЕРО!
ТИ СИ ВЛАСНИК!
ПРИПРЕМИЛА САМ КОЛАЧ ЗА ОВУ ПРИЛИКУ!
МОЈА ЈЕ! ДИВНО!
ТВОЈА ЈЕ! ЗАСЛУЖИО СИ ЈЕ!
КРАЈ
12
B.Dufosse

ПОТРЧКО:
ТЕПИХ
ДИША МИ ЈЕ РЕКО ДА ПРОСТРЕМ ОВАЈ ТЕПИХ!

ГЛЕ, МОЛИМ ТЕ, К'О ДА ЈЕ ПОРАСТАО!

ПОВУЋИ ЋУ ГА МАЛО НА ДРУГУ СТРАНУ!

ХМ... БОЈА ЈЕ ДОБРА! ТРЕБАЛО БИ НАРУЧИТИ ВЕЋУ КОЛИЧИНУ!

ПРЕТХОДНО ЋУ СЕ ИПАК ПОСАВЕТОВАТИ СА ДИРЕКТОРОМ!
НЕЋУ НЕШТО ДА ЗАБРЉАМ, ПА ДА...

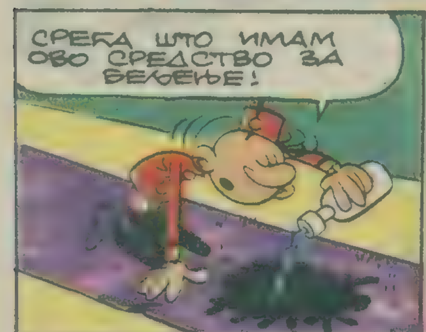

ПЛОП!

БАШ РАСКОШНО ДЕЛУЈЕ! ИЋИ ЋУ НА ПРСТИМА, ДА ГА НЕ ИСПРЉАМ!

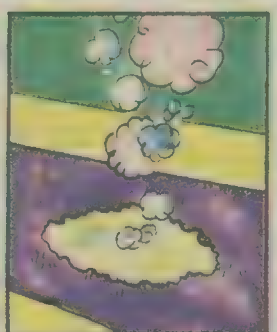

СТО МУ...

ЗНАШ ШТА ЋЕ ДА ТЕ СНАЂЕ АКО НЕ ОЧИСТИШ МРЉУ?
ЗНАМ! ЗНАМ!
КРДАК!

Е, ОВАЈ СВЕТ ЈЕ СТВАРНО АЉКАВ!

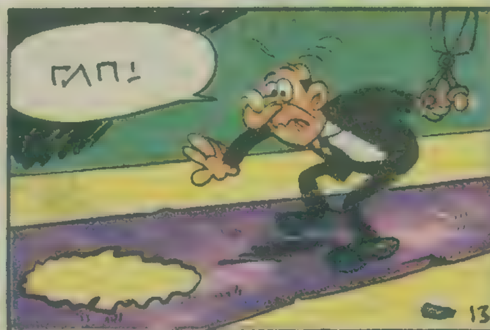

СРЕЋА ШТО ИМАМ ОВО СРЕДСТВО ЗА БЕЉЕЊЕ!

ПССС!

УХ!
НЕ МОГУ ДА ИЗВАДИМ ЧЕП!

ПОКУШАЋУ МАКАЗАМА!

ГЛП!

ГДЕ НЕСТАДЕ ТАЈ БРЉИВИ СТВОР!

ПА ОН ГА ЈЕ ИСЕКАО!
Н... НИСАМ ЈА!
А ШТА ЋЕ ТИ ОНДА ТЕ МАКАЗЕ!
ПРОТУВО ЈЕДНА!
ПЛАТИЋЕШ МИ ОВО!
АЛИ... ДИРЕКТОРЕ...

БУЧМ!
СМЕСТА СРЕДИ ТАЈ ТЕПИХ КАКО ЗНАШ И УМЕШ!
Д... ДОБРО... Б... БИЋЕ К'О НОВ!

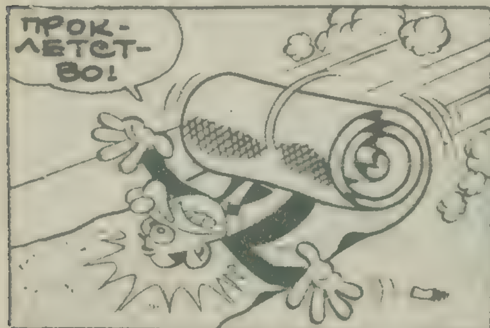
АУ! КОЛ'КА РУПЧАГА!
МОРАМ НЕКАКО ДА ЈЕ ЗАКРПИМ!
БАШ ЛЕПО! ОВО МУ ДОЂЕ КАО УКРАС!

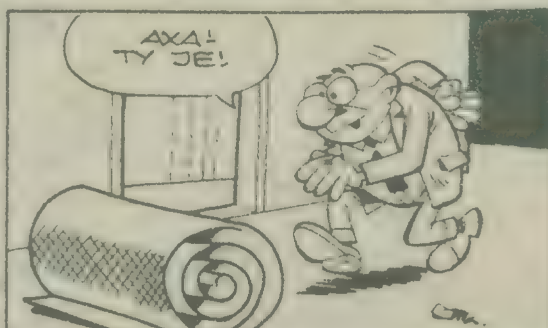
ИЈУ! КО ЈЕ ОВО УРАДИО?
КО ЈЕ ДА ЈЕ, ЗА ДИШУ САМ **ЈА!**
КАКО ВАМ СЕ ЧИНИ?
БОГМЕ, НИЈЕ ЛОШЕ!

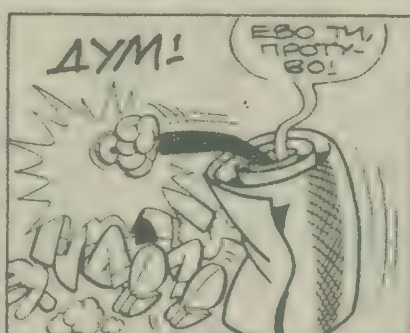
А ОТКУД ТА ЗАКРПА?
Е, ТО ЈЕ ТАЈНА!
ОДО' ПО КАПУТ! ХИТАМ НА САСТАНАК!
ОООХ! ДОЛАЗИ СМЕСТА, НИТКОВЕ НАД НИТКОВИМА!

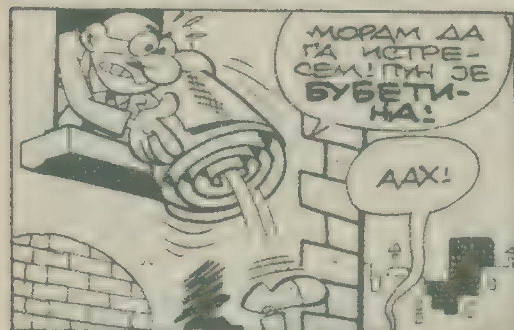
ЈЕ Л' ТО ТА ТВОЈА ТАЈНА!? МЕНЕ БИ ДА ПРАВИШ МАЈМУНОМ?
АХ!
С... СМЕСТА ЋУ ДА ВАМ КУПИМ НОВ... ОООХ!
ПИТАЋУ ДИШУ КАКО МУ САД ИЗГЛЕДА ОНАЈ ТЕПИХ!

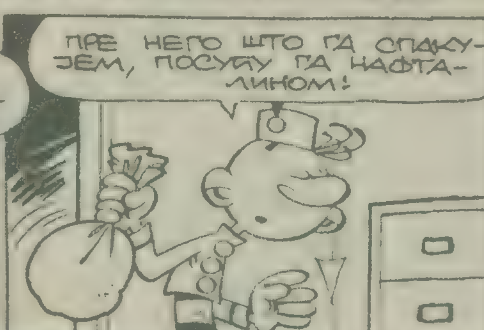

ДИША ХОЋЕ ДА СМОТАМ ОВАЈ ТЕПИХ!

ЕЈ, ПОТРЧКО, ШТА ТО РАДИШ?

ПРОКЛЕТСТВО!

ИДЕМ ПО КАНАП, ДА ГА ВЕЖЕМ!

АХА! ТУ ЈЕ!

НАЈБОЉЕ ДА ГА СКЛОНИМ, ДА СЕ НЕКО НЕ САПЛЕТЕ!

ДУМ!
ЕВО ТИ, ПРОТУВО!

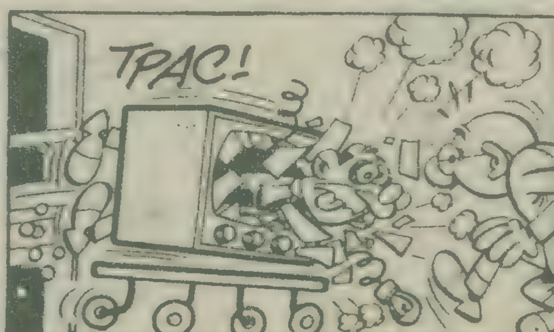
ГУБИ МИ СЕ... ООХ! ДИРЕКТОРЕ!

МОРАМ ДА ГА ИСТРЕСЕМ! ПУН ЈЕ БУБЕТИНА!
ААХ!

ГРР!
Е, ЗАПАМТИЋЕ МЕ ТАЈ ПОТРЧКО!
КАКАВ ЧУДАН МИШ!

ПРЕ НЕГО ШТО ГА СПАКУЈЕМ, ПОСУЋУ ГА НАФТАЛИНОМ!

ИЈУ! ПОЦЕПА МИ СЕ КЕСА!

А, ТУ ЛИ СИ, БРЉИВА ШЕПРТЉО!

ООО!

ДА ПРОВЕРИМ КАКО РАДИ ОВА НАША ИНТЕРНА ТЕЛЕВИЗИЈА!

ТРАС!

ВИДИМ ШТА МИ ЈЕДИНО ВАЉА ЧИНИТИ!
ОООПС!

ДА ТЕ МОЈЕ ОЧИ ВИШЕ НЕ ВИДЕ!
ААА!

БОГМЕ ЋЕ ДА МИ ПАДНЕ ШАКА!

ЧЕКАЋУ ГА У ЗАСЕДИ!

ЕВО, ОВА КУТИЈА ЈЕ БАШ ЗГОДНА!

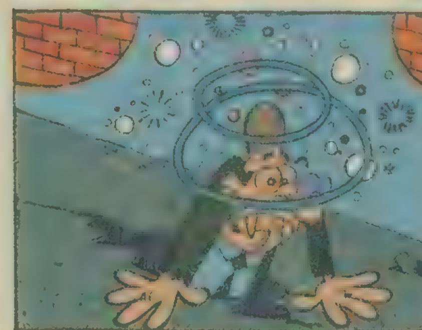

АХА! КУТИЈА ТАМАН ЗА ТЕПИХ!

ПРВО ЋУ ДОБРО ДА ЈЕ ПОПРСКАМ ИНСЕКТИЦИДОМ!
ПФФФФ!

САД ЋУ ДА УБАЦИМ ТЕПИХ!

ВАЗДУХА! ВАЗДУХА!

АХА!
ТААКО!

САД ИЛ' НИКАД!

ПОТРЧКО!

ЗВАЛИ СТЕ МЕ, ШЕФЕ!
ХЕ! ХЕ! ХЕ!

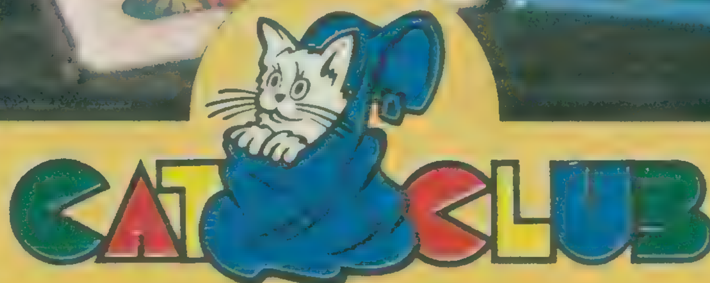

ГОТОВО! ОСТАЈЕ МИ ДА НАЂЕМ НОВОГ ПОТРЧКА!
ЦАК!

ЈАО! ШТА СЕ ТО ДОГОДИЛО С ТЕПИХОМ?
?¡

ЛЕПО САМ ГА НОСИО, И НАЈЕДНОМ...
АХ!
ШТА?

НЕМОЈТЕ, ДИРЕКТОРЕ, МОЛИМ ВАС!
СМИРИ СЕ! САМО ВЕЖБАМ ЈЕДАН МАЂИОНИЧАРСКИ ТРИК!
АЛИ, АКО НЕ УСПЕ...
?
РРР! РРР!
КРАЈ

za knjige i za lutke
za najlepše trenutke

Jugoplastika

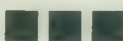
sm delo

Из историје наоружања:

Лук и стрела

Стара артиљерија

Лук и стрела, по војној класификацији, спадају у хладно, ручно бацачко оружје. Једноставна израда, просто руковање, велика прецизност, разлог су вековне употребе. Лук и стрела, су први пут, омогућили да се звер или човек убију са веће удаљености

Код номадских народа, Сармата, Скита, старих Индијаца, Турака, Арабљана, Хуна, Монгола и других који су непрестано били у покрету лук и стрела служили су као основно оружје. Користило се за гађање са коња, камиле или слона.

Западне цивилизације, везане за земљу и градове (Римљани, Грци, Крићани, Германи, Французи и Енглези), користе лук и стрелу као споредно наоружање сиромашних класа. Витез убија копљем и мачем. Ипак, на земљи, иза леђа, има подршку пешака стрелца.

Врх од вулканског стакла

Лук се израђивао од најразличитијих материјала: тисовине, јасена, бреста, јавора, брезе, глога, леске, али и од рогова говеда, бивола, антилопа или коза. Коришћен је и метал: бакар, бронза и челик. Кинези и неки афрички народи употребљавали су за то трску.

Облик му је код разних народа и на разним континентима различит. Прост или обичан, познат у Африци, на Мадагаскару, Индијском полуострву, у Океанији, Америци, старом Риму, међу Норманима и Англосасима. Има један лучни део, а у пресеку је овалан или правоугаони.

Сложен лук, састављен из два или више лучних делова, прави се у Азији. Скити, Монголи и Хуни споља су га ојачавали сувим влакнима, изнутра коштаном пресвлаком. Заљубљени у китњасте облике симетричних кривих линија, азијски народи пренели су то и на обликовање оружја.

Постоје и други облици. Неки народи користили су лук налик на грчко слово Е, а ратници персијског војсковође Ксеркса оне који су могли да се затежу са обе стране.

Код наших народа ово оружје се појављује у разним облицима, зависно од историјске несреће која их је задесила и утицаја освајача који су се огледали и у оружју.

У Србији и Македонији, судећи по фрескама, у употреби су азијски и турски лукови са украшеном облогом рукохвата, у Хрватској се огледа немачки и италијански утицај.

Тетива, саставни део лука, израђивала се од коњске длаке, коже, волујске жиле, биљних влакана, свиле. Због осетљивости на влагу, стрелци су носили резервне тетиве, а источни народи нису нападали за време дуготрајних киша.

Дужина лука била је различита. Мењала се зависно од начина борбе, улоге стрелаца на бојишту као и висине војника.

Распон норманског и француског лука био је један метар, италијанског 1,5 метара, јапанског преко два, а у Јужној Америци, код Индијанаца, преко три метра, код патуљастих народа Африке 80 центиметара. У нашим крајевима његова величина је од 0,90 до 1,2 метра.

Стрела се састоји од врха, шипке и крила. Зашиљени врх правио се од вулканског стакла, кремена, кости, гвожђа, бакра, бронзе или дрвета велике чврстоће.

Шипка, дакле тело стреле, израђивала се од лаког дрвета или трске.

Крила су лепљена или причвршћивана на неки други начин. Прављена су од перја, лаког дрвета или материјала сличних особина. У Америци су користили стрелице без крила које су бацали руком.

Дужина стреле, пречника 7–10 mm, по правилу је половина дужине лука. У Енглеској су дугачке 90, у Србији 70–80 центиметара.

Користиле су се као пробојно средство, а било је и отровних и запаљивих. Овим другима врхове су премазивали битуменом или смолом а отровним, омиљеном оружју Германа, Словена и Индијанаца, биљним отровима – лијандером, буником, татулом, велебиљем или чемериком – тако да и лако рањеном непријатељу није било спаса. Најпознатији и најжешћи отров изум је Индијанаца из слива Амазона и Ориноka: отров кураре.

Како се гађало?

Стрелац је, зависно од намере, врсте и начина борбе, носио 20–50 стрела. Бацао их је на даљину од 100, 200 па и више метара.

Лук се при гађању затезао на различите начине: стопалом и коленом или са три

прста десне руке. Лева је увек била на рукохвату.

Дужина лука одређивала је и положај стрелца при гађању. Кратак лук држао се водоравно – стрелац је стајао или клечао. Дуги је тражио стојећи став, стреле су вађене из појаса или су, пред борбу, биле забодене у земљу испред стрелца ради веће брзине гађања. А брзина је, као и њена прецизност, зависила од вештине стрелца. За 5–10 минута могло је да се избаци око 50 стрела.

У вештини и брзини гађања без премца су енглески стрелци из 14. века. Подсмевали су се оном који није могао да одапне 10–12 стрела у минуту и да при томе не погоди човека на 220 метара.

Једна врста хладног бацачког оружја, које избацује пројектиле на техничком принципу лука и стреле, јесте САМОСТРЕЛ.

На дрвеном или металном кундаку налазе се делови за запињање врло слични луку. Одапињање се изводи тетивом, а лук је од дрвета или гвожђа.

Избациване су стреле велике пробојности, запаљиве стреле од метала или дрвета, камене и гвоздене кугле.

Домет самострела износи око 500 метара, пробијао је грудњак на 125 корака, а кацига на 300. Брзина гађања: две стреле у минуту.

Креси, 26. 8. 1346.

Самострел је имао више озбиљних недостатака: ниску прецизност, малу брзину гађања, доста сложено и споро запињање. Предности су му биле велика пробојност и домет.

Када се 1328. угасила француска лоза Капета, на престо Француске дошла је нова династија – Валоа. Али, на круну је, по родбинским везама, полагала право и енглеска владарска породица Плантагенета. Едвард III, краљ Енглеске, ударио је на свог ујака Филипа VI, краља Француске. Започео је стогодишњи рат за француску круну. Прву велику копнену битку тог рата одлучили су управо лук и стрела.

Још је Едвард I у енглеско наоружање увео лук велшких ратника. У ратовима против Шкотске и Ирске ово оружје је у потпуности прихваћено и постало је ратничко обележје Енглеза.

Војна тактика је подређена луку и стрели. У одбрани су стрелци опкољени пешацима, копљаницима и оклопницима који би сјахали и штитили их од сабље, мача и копља. У нападу су уносили панику и смрт међу противнике припремајући на тај начин јуриш коњице.

Краљ Француске увео је у битку 8000 коњаника и 4000 пешака. Француску гвоздену лавину сачињавали су најбољи витезови ратници тога времена.

Пред француског суверена Едвард III је поставио 1200 витезова, 1750 копљаника и 7000 пешака стрелаца. Било је само питање времена за које ће француски челични замајац самлети енглески одбрамбени поредак.

Енглези су, по своме обичају, поделили војску у три групе. Свакој су у центру били стрелци опкољени витезовима који су сјахали.

Око 16 часова, 26. августа појавила се француска коњица и на команду кренула у јуриш. Удар бика на склупчаног јежа, мач оклопљеног витеза на голоруког стрелца.

Велики велшки лук је снагом ударних стрела пробијао челичне оклопе и панцире. Облак стрела по 12 у минуту сручио се на коњанике.

Француска коњица насртала је као рањена звер. Један за другим, 15 или 16 напада. И увек је на 100 или 200 метара пред енглеским положајима чекао тврди зид смрти.

Рањеном краљу Филипу VI остало је као пратња око 70 копљаника. Енглези нису имали губитака.

Још два пута ће Француска добити поуку од Енглеза: код Азенкура и Поатјеа. Французи су схватили лекцију и увели вежбе гађања луком и стрелом.

Али, било је време за ново наоружање које ће толико пута прекројити историју света. Лук и стрелу, иако се и данас користе у посебне сврхе или код примитивних народа, смениће ватрено оружје...

Ратко Јанковић

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

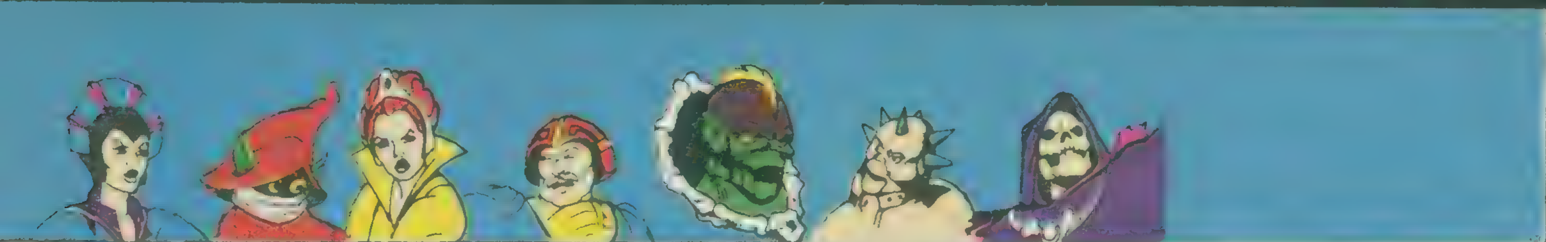

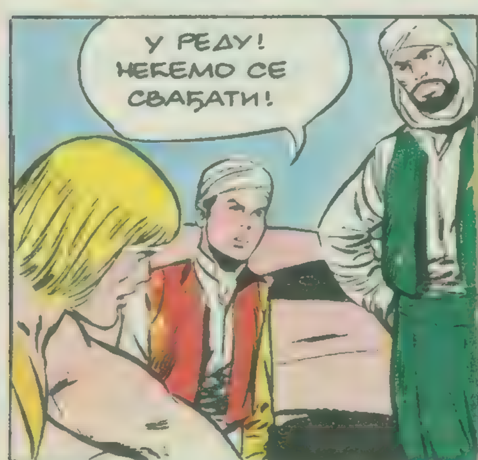

ТВОЈА ГРЕШКА, НИКОЛА! ВЕРОВАО СИ СКЕЛЕТОРУ!
ДА СЕ ТВОЈА МАЈКА ДРУКЧИЈЕ ПОНАШАЛА, НИКАДА СЕ НЕ БИХ ПОБУНИО!

КОРВИНЕ... НИКОЛА... МОЛИМ ВАС, ПОНАШАЈТЕ СЕ КАО ПАМЕТНИ ЉУДИ! СКЕЛЕТОР НАС ЈЕ СВЕ ПРЕВАРИО!

ПРЕСТАНИ ДА СЕ СВАЂАШ СА НИКОЛОМ, И ПОМОЗИ МИ ДА СЕ СПАСЕМО!

У РЕДУ! НЕЋЕМО СЕ СВАЂАТИ!

БОЉЕ ДА НАСТАВИМО! ОХ... КОНАЧНО! СУНЦЕ ЗАЛАЗИ!
7/22

ИМАМ САМО ЈЕДНО ПИТАЊЕ: КУДА СМО ТО КРЕНУЛИ?

МОЖЕМО ЛИ ОВДЕ ДА СТАНЕМО, ДА СЕ МАЛО ОДМОРИМО? ТАКО САМ УМОРАН!
7/23

НИСАМ СИГУРАН ДА СУ ОВЕ СТЕНЕ БАШ ГОСТОЉУБИВЕ!
У ПРАВУ СИ, НИКОЛА!

ОХ... ПЕШЧАНЕ БУБАШВАБЕ!
170
У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ЖЕЂ ПРЕТИ

НАГРАДНА ИГРА

ОК ПИЋЕ ЗА ДЕВОЈКЕ И МЛАДИЋЕ

Fla-Vor-Aid

Записник са извлачења награда у просторијама НИГРО БОРБА у присуству специјалне комисије: Председник комисије: Милорад Марковић
Чланови комисије: Драган Спремо, Нада Чаловска

Списак добитника:

МОПЕД КОЛИБРИ:

1 Снежана Михајиловић. Бориса Кидрича 6/17. 11400 Младеновац

ПОРТАБЛ ТВ – 5 комада

1. Радојевић Мирјана. Васе Стајића 8. Сремска Каменица
2. Катушин Јован. Воје Танкосића 25. Зрењанин
3. Перић Владимир. Чичина 79. Лукићево
4. Мартиновић Јосип. Њивице. Лиштица
5. Доскоч Атила. Петефија Шандора 68. Утрина

КУЋНИ РАЧУНАР – 5 комада:

1. Ристић Оливер. Тешица
2. Лакићевић Иван Маршала Тита 118. Косовска Каменица
3. Николић Драган. Село Кожељ. Минићево
4. Новаковић Душан. Људевита Шестића Т-2/9. Карловац
5 Лазић Никола. Саве Ковачевића 4. Шид

СТЕРЕО КАСЕТОФОН – 15 комада:

1. Чолак Теја. 4. октобар 32. Башаид Банат
2 Блешић Наташа. Бранка Перишића 29. Крушевац
3. Шипош Хонориа. П. Шандор 91. Телечка
4. Ненад Радивојевић. Лилавске чете 30. Петровац на Млави
5 Марковић Вукица. Стевана Мокрањца 14. Кладово
6. Живанов Радоје. Југославенска 21. Лалић
7. Крстић Бобан. Карађорђева 9. Лапово
8. Вучковић Горан. Ивана Милутиновића 25. Суботица
9. Врањешевић Милан. Гаврилова 39. Трпиња
10. Пејић Горан. Николе Предојевића 1. Сомбор
11. Шегрт Мића. Банатска 8/а. Бочар
12. Кажић Бранислав Бул. Саве Ковачевића 70. Титоград
13. Человски Данијел. Масарикова 37. Кулпин
14. Коцић Станија. С. Стојковић Урошевац
15. Љубица Миладиновић. В. Караџића 10 54207 Тена. Осијек

БИЦИКЛ ВМХ – 25 комада:

1. Петровић Ивица. Јована Цвијића 1. Бор
2 Кмећ Александра. Далматинска 18. Бачка Топола
3 Ховањ Норберт. Барањска 1. Пачир
4 Павитовић Жарко. Недељковићева 25 Бобота
5 Петровић Славица Маршала Тита 135 Б/9. Светозарево
6 Минић Мирјана. Село Трнава. Чачак
7. Хромочек Маријана. Шантићева 108. Теслино насеље. Суботица
8. Гержа Владимир. Трг братства 5. Арадац – Банат
9. Цицмил Дамир. Титов трг 30. Кикинда
10. Ђорђевски Славчо. Кирил и Методи 38. Куманово
11. Тот Пак. Дожа Ђерђа 29. Тител
12. Парницки Јармила. Јурија Гагарина 31. Оџаци
13. Јанаћковић Сретен. Село Чукојевац. Чукојевац
14. Харамбашић Сабима. Колодворска 8а или 22. Осијек
15. Хорват Золтан. Јожеф Атила 5 Тител
16. Радоњих Никола. Победа 73. Долово
17. Игор Гокић. Макце. Раброво
18. Јончурић Љубинка. Велика 21. Трпиње
19 Винуловић Ненад. Војислава Илића 3. Голубац
20 Павков Саша. Хероја Карпоша 6. Сомбор
21. Тандарић Мелита. А. Шеное 20. Питомача
22. Новаков Новица. И. Л. Рибара 6. Турије
23 Галамбош Марија. Насипска 20. Иваново
24 Савић Давор Доња Борина
25 Блажек Марија. Штудентски центар. блок бр 1 Цеста 27. априла 31. Љубљана

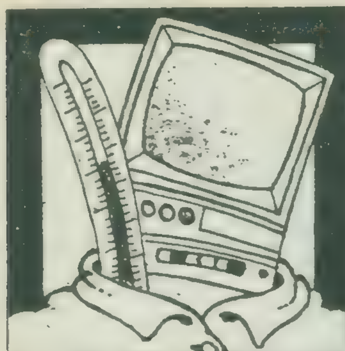
РАНАЦ – 150 комада:

1. Радивојевић Иван Ђуре Ђаковића 167 Б 1/7 Светозарево
2. Живадиновић Мирослава. М. Миљковића 42/15 Зајечар
3 Клач Сандра. Николе Ђурковића 9. Фекетић
4 Војновић Зоран. Челебићка 3/31. Београд
5 Глончак Марина. Николе Матковића 3/б. Суботица
6 Стеванковић Јасмина. Средњи Прњавор 8а. Рипањ. Београд
7 Курјанов Загорка. Дејана Бранкова 205 Ковин
8 Цветковић Владимир. Милана Ракића 1. Инђија
9. Ева Б. Каса. М Гупца 21. Суботица
10. Вукосављевић Биљана. Кадињача 71. Крагујевац
11. Миловановић Јелица. Лазара Марића 1. Бадовинци
12. Рајков Данијел В Бедем 37. Кикинда
13. Чворовић Слободан. Дрварска 10. Зрењанин (Мужја)
14 Обрадовић Љиљана. Јоше Баруха 33. Косјерић
15. Дуракић Драгица Загребачка 3. Апатин
16 Влајков Весна. Пап Павла 2/3. Нови Сад
17 Чизмар Катарина. Дунавска 90. Бачки Моноштор
18 Марковић Татјана. Бориса Кидрича 12/31. Костолац
19 Говорковић Томислав. Ивана Милутиновића 93/2. Суботица
20 Божић Далибор Железничка С-3/29. Врдник
21. Крстић Слађана. Карађорђева 9. Лапово
22 Рашић Александар. Б. Дарданија. блок V Е V. стан 26 Приштина
23 Винкић Петар. Светосавска 29/78. Пожаревац
24. Сивић Здравко Дрварска 47. Суботица
25. Ердељи Елвира. Јанка Катића 31. Србобран
26. Стојановић Ђорђе. Раковачки поток 10. Ресник
27. Ћировић Дејан. Златиборска 31. Чајетина
28. Новоселац Драган. Ј. Опсенице 13. Вуковар
29. Блажек Марјан. Штудентски центар блок бр. 1. Цеста 27 априла 31. Љубљана
30. Стојановић Илија. Вука Караџића 6. Лесковац
31 Цебовић Фрањо Болница 3Ц. Поповача
32 Косановић Невена. Словачких побуњеника 9/3. Крагујевац
33. Петровић Саша Мала Копашница. Велика Грабовница
34. Џуња Веруна. Ослободилачка 14. Н. Орахово
35. Котромановић Мирјана. Стара Јошава 47. Ораховица
36. Бијелић Радојка Бул. Саве Ковачевића 70. Титоград
37 Здравковић Никола. Село Г. Бријање. Косанчић
38 Булајић Ирена. И. Л. Рибара 38. Приштина
39 Стојановић Марија. Његошева 12. Пуковац код Ниша
40. Милић Радица. Петровачка 3 (МЗ Бурјан). Пожаревац
41. Прелц Иво. Милана Бајца 6. Випава
42 Габор Баша. Палих бораца 10/а. Чока
43 Радивојевић Слађан. Железничка 89. Смедерево
44. Ковач Тибор. Фејеш Клара 45. Мужља
45. Ловринчевић Марјан. Вуковарска 108. Осијек
46. Симић Драган. Мачванска 3. Мајур
47. Кажић Мирјана. Бул Саве Ковачевића 70. Титоград
48. Камаџорац Јованка. Раде Вилотијевића 1. Краљево
49 Станковић Данијела. Стевана Филиповића 62/16. Суботица
50 Словникар Дарко. Доња Ластва бб. Тиват
51 Анђелковић Драгослав Миодрага Стојковића 117 Врање
52 Вељковић Слободан 22 септембра 64. Кладово
53 Мујовић Сабина. село Зајечиће. Сјеница
54 Билек Ондреј. Б. јединства 21. Падина
55 Марић Тамара. Париске комуне 8 ст. 5/I. Нови Сад
56 Мирковић Миодраг. Маршала Тита 47/2–4. Жабаљ
57 Шуга Јосип. Ђ. Јакшића 67 Бегеч
58 Перађ Ана. Иве Андрића 29. Сомбор
59 Рукавина Антонија. Гандијева 76/9 ст. 47. Нови Београд
60 Шетек Гордана. Маршала Тита 33 Мали Београд
61 Хрчек Елвис. Трг Р Кончара 6. Вуковар
62 Симић Јелица Маршала Тита 8. Гардиновци
63 Илић Бобан. Лоле Рибара 13 Ћићевац
64 Илић Лелица Милоша Обилића 14. Књажевац
65 Мартинко Зденко. И. Л. Рибара 14. Руменка
66 Грујић Јелена. Алеја м Тита 27/I. стан 30. Суботица
67 Бошњаковић Ива. Змаја од Ноћаја 14/IV. Београд
68 Григоровска Венера. Бул. Јане Санелански 95/21 насеље Аеродром Скопље
69 Радовановић Р.. Браће Нешић 5. Ћуприја
70 Ковач Јанош. ЈНА 34. Вајска
71 Вуловић Денис Димитрија Туцовића 1. Крагујевац
72 Милошев Зорица. Радничка 12. Каћ
73 Митровић Владан. Насеље Гајеви 5. Косјерић
74. Деспотовски Борка Титова 47. Пландиште
75 Богут Славен. Јакова Томашевића 17. Кардељево
76 Натер Маја. Земунска 58. Нови Бановци
77. Сеничић Владимир. Дринска 2. Краљево
78. Балаж Ана. Фрушкогорска 86. Кулпин
79. Станимиров Радивој. И. Л. Рибара 76 Надаљ
80. Павић Иван. Јадранска 6. Сплит
81. Тукарић Албин. Благоја Паровића 6. Залужани
82 Глишовић Дејан 78405 В. Г. Подградци. Јабланица
83. Ђурчиновски Мирјана ЈНА 50/1. Надаљ
84. Стошевски Драган. Кајмакчаланска 47/а. Врање
85 Барачков Жељко. М. Поповића 28. Зрењанин
86 Бошковић Олга. Д Бошковића бб. Грделица
87. Матић Миодраг. М. Тита 50. Турија
88. Мартон Мариа. Омишка 16. Суботица
89. Красић Никола. Новоселска бб. Прокупље
90. Коларик Јасмина. Јанушикова 166. Панчево
91 Марков Добрила Т. Марковића 50. Тител
92. Раденковић Далибор. Саве Ковачевића 6. Зајечар (Рготина)
93. Рајовић Данијела. I Златиборске чете Ц/11 Чајетина
94 Николић Александра. М Тита 39. Пирот
95. Јовановић Милан. 9. бригаде 16/13. Бор
96. Гојак Лале. Хајдук Вељкова. Велико Градиште
97 Карас Марија. В. У. Крађорђево
98. Тот Мартин. Јана Колара 66. Стара Пазова
99. Арваи Петер. Серво Михаљ 68. Дебељача
100. Миленковић Виктор. Ђердапска 19. Ниш
101. Лукић Матилда. Ивана Милутиновића 97/62 Суботица
102. Јовановић Бранко. Иришка 25. Мали Радинци
103 Ерић Ведрана. Жељезничка 2. Сребреник
104. Тодоровић Зорица. Јурија Гагарина 97/2 ВПР. Нови Београд
105. Бин Золтан. Београдска 82. Сента
106 Бјелић Милева. Булевар Саве Ковачевића 78. Титоград
107. Карановић М. Стеван. Добрачина 59. Београд
108. Лукић Тијана. Лукијана Мушицког 3. Нови Сад
109. Драгојловић Немања. Пере Велимировића 70/25. Београд
110. Миховиловић Љубица. Петра Драпшина 2ц. Панчево
111. Стаменковић Слободан. Индустријска 62/3. Пожаревац
112. Ивошевић Марија. 29. новембар 47. Вршац
113. Пајић Љиљана. Милана Гроздића 101. Кула
114. Николић Станиша. 7 јули 25. Орловат
115. Момиров Бранислава. Рековац
116. Ховањ Данијел. Барањска 1. Пачир
117. Гаши Александар. Стеријина 24. Суботица
118. Старчевић Сања. Орашац код Аранђеловца
119. Махо Ана. Браће Барнак 153. Стара Пазова
120. Танић Милица. Авалски пут 46. Пиносава
121. Обреновић Зорица. с. л. Побрђе 33. Братунац
122. Петровић Мирјана. село Мали Суводол. Пирот
123. Зомбори Чила. Штросмајерова 139. Нови Бечеј
124. Радуловић Весна. Комирић
125. Печенка Марија. Кошут Лајоша 62. Телечка
126. Кочиш Роберт. Вршачка 25. Мужља
127. Живковић Андријана. Доњи Брезик бб. Брчко
128 Ранђеловић Виктор. Хајдук Вељка 7. Лесковац
129 Мунић Бранислава. Карађорђева 29а. Панчево
130. Симић Весна. Стојана Чупића 65. Шабац
131. Симић Илија. Душана Остојића 1/70. Шабац
132 Такач Чаба. Бориса Кидрича 85. Дебељача
133 Филип Теодора. Б. јединства 35. Бегејци
134 Ирић Јованка. Мочила 63. Бањалука
135. Кадић Синиша. Кеј Моше Пијаде 4 улаз 7 спрат IV. Нови Сад
136. Дорогхари Ана. М. Тита 110. Руски Крстур
137 Јаарчец Саша. Виноградска 53. Поповача
138 Деспотовић Слађан. Рочињ 55. Канал
139. Костић Бранислава. Жарка Зрењанина 56 Долово
140. Хоџић Јелена. Капетанска 35/5. Мајданпек
141. Поповић Мирјана. Винодолска 1. Дољ
142 Хербут Јелена. Народни фронт 95. Крстур
143 Маринков Цвета. Лазе Костића 44. Зрењанин
144. Пап Светлана. Партизанска 94. Руски Крстур
145. Винтер Габриела. Огњена Прице 12. Апатин
146. Војиновић Марко. Моравска 10. Петровац на Млави
147 Лукач Јулијана. Мажуранићева 17. Бајмок
148. Кароматић Невена. Црвене армије бб. Смедеревска Паланка
149. Милошевић Александар. 8. априла 1/1. Орашје
150 Ђукић Саша. В. В. Митрова 12. Бањалука

Добитнике капа FLA VOR AID и хит беџа обавештавамо да ћемо им награде послати на кућну адресу. Свим учесницима у наградној игри захваљујемо, а добитницима честитамо. Награде ћемо послати у року од 60 дана поштом на кућну адресу.

До следећег дружења,

ВИДЕО ■ БАРОМЕТАР

ОБИЧНИ ГРАЂАНИ И – ЛОВЦИ

1. MANHUNTER – Ловац на људе (1986)
Веома замршен, али изузетно добро направљен филм о бившем агенту FBI кога враћају на посао да би ухватио тајанственог вишеструког убицу. Као и раније у таквим случајевима, агент покушава да предвиди потезе убице тако што почиње да размишља као он. У главним улогама појављују се Вилијам Л. Петерсон, Ким Грист и Денис Фарина, а редитељ је Мајкл Мен (нашој публици најпознатији као творац популарних „Криминалистичких прича").

2. EDGE OF SANITY – На ивици разума (1988)
По ко зна који пут у својој дугогодишњој каријери Ентони Перкинс глуми лудака. У овом филму, заснованом на бесмртном Стивенсоновом делу „Доктор Џекил и мистер Хајд", тумачи двоструку улогу – дању је поштован лекар и узоран супруг, а ноћу убица. У режији Џерарда Кикоина поред Перкинса играју Глинис Бербер и Дејвид Лоџ.

3. THE BURBS – Обични грађани (1989)
Полуозбиљна-полукомична прича о становницима мирне, помало забачене улице. Они живе сложно, готово као породица све док им се у суседство не доселе необични људи који дању уопште не излазе напоље, а ноћу копају рупе у свом дворишту. Вођени неиздрживом радозналошћу, суседи одлучују да на своју руку истраже шта је разлог таквом понашању. Филм је режирао Џо Данте („Гремлини", „Унутрашњи свемир"), а главне улоге тумаче Том Хенкс и Брус Дерн.

4. JACKNIFE – Бритва (1988)
Поред суперкомерцијалне „Поноћне трке" Роберт де Ниро је прошле године снимио и један „мали" јевтин филм у коме игра Џозефа, вијетнамског ветерана који изненада долази у посету Дејвиду, свом ратном другу. Дејвид се, међутим, држи веома хладно, а њихови односи још више се погоршавају када Џозеф почне да излази са Дејвидовом сестром. Коначно, испоставља се да је, у ствари, све то повезано са оним што се догодило Бобију, заједничком пријатељу из ратних дана. Де Ниров партнер у овом филму је Ед Харис, а редитељ је не много познати Дејвид Џонс.

5. SOMETHING IS OUT THERE – Тамо има нечега (1988)
Филм који има заплет сличан оном из „Терминатора" Џејмса Камерона, а још више заплету филма „Сакривен" Џека Солдера (о коме смо такође писали пре пар месеци). Неколико становника Лос Анђелеса убијено је на окрутан и необјашњив начин, па полиција једноставно не зна одакле да почне истрагу. Једини, какав-такав, траг је непозната девојка која се сваки пут затиче на месту злочина и зато инспектор који води случај одлучује да је испита. После краћег колебања она му исприча да је дошла са друге планете... У режији Ричарда Коле главне улоге тумаче Џо Кортезе, Маријам Д'Або и Роберт Вебер.

Вељко Радосављевић

Том Хенкс глуми главну улогу у филму Џоа Дантеа „Обични грађани"

Шта се крије иза имена?

Настављамо причу о томе како су поједине светске групе одабрале своје називе

ХИТ ХИТ ХИТ

„Fine Young Cannibals" (Лепи млади људождери) – По филму, сапунској опери, „All The Fine Young Cannibals" снимљеном 1960. године са Натали Вуд и Робертом Вагнером.

„Fleetwood Mac" – У почетку су се звали „Peter Green's Fleetwood Mac". Име групе настало по имену бубњара Мика Флитвуда и басисте Џона Меквија.

„Frankie Goes To Hollywood" (Френки иде у Холивуд) – У једном подруму у Ливерпулу, где су чланови групе вежбали, висио је постер за неки стари филм Френка Синатре на коме је писао овај слоган.

„Gang of Four" (Четворочлана банда) – Тако су назване четири политичке личности у Кини које су се бориле за власт после смрти Мао Цедунга 1976. године. Међу њима је била и Маова удовица Чианг Чинг.

„Generation X" (Генерација Икс) – Године 1964. појавила се књига са овим називом која је говорила о невољама тинејџера везаним за религију, дрогу, политику, секс и сличне ствари. У књизи је и песма са истим називом коју је у психијатријској болници написала двадесетогодишња девојка. Један стих из те песме гласи: „Ја сам ја/Ја морам да патим/Зато што сам ја ја".

„Grateful Dead" (Захвални мртви) – У почетку се група звала „Warlocks". Џери Гарсија, шеф групе, нашао је ново име у делу „Књига мртвих".

„Heaven 17" (Небо 17) – Назив групе девојака деликвената које се појављују у чувеној књизи „Паклена поморанџа" Ентонија Барџиса.

„Human League" (Људска лига) – У научнофантастичној забавној игри „Star Force" која се дешава 2180. године „Human League" је једна од две супарничке империје.

„Iggy (Pop) and the Stooges" – Иги је надимак који је Поп добио после краткотрајног рада са трупом „Iguanas". „Stooges" је узето од истоимене америчке позоришне групе која је неговала комедију.

„Iron Maiden" (Гвоздено девојче) – Тако се звала справа за мучење у средњем веку. Састојала се од неке врсте шкољке људског облика. Чинила су је два дела која су могла да се склопе а унутра су били постављени оштри ексери. Несрећника би сместили у унутрашњост и постепено затварали шкољку. Право име за хеви-метал групу!

„The Jam" (Пекмез) – Сестра Пола Велера, шефа групе, каже да су име смислили једног јутра док су доручковали: – На столу смо имали хлеб и мармеладу па смо помислили зашто се група не би звала Пекмез?

Tom Johns – Право име му је Томас Вудвард. Менаџер је одлучно да му промени име и назвао га по јунаку књиге Хенрија Филдинга. У исто време појавио се врло успешан филм снимљен по овој књизи што је помогло рекламну кампању за новог певача.

„Judas Priest" (Јуда свештеник) – Преузето из песме Боба Дилана „The Ballad of Frankie Lee and Judas Priest" која је снимљена на његовом албуму „John Wesley Harding".

„Jethro Tull" – Џетро Тал је име енглеског пољопривредног стручњака из 18. века. Док је окупљао групу, Јан Андерсон је видео његову књигу у кући свог менаџера.

„Kraftwerk" – На немачком то значи електрична централа, дакле исто име („Power Station") под којим су касније неки од чланова групе „Duran Duran" снимили албум са Робертом Палмером.

„Led Zeppelin" – Пре него што је група настала гитариста Џими Пејџ је намеравао да оснује састав са бубњаром Кејтом Муном и басистом Џоном Ентвистлом којима је досадило да свирају у групи „Who". Док су преговарали, Ентвистл је био прилично сумњичав и рекао је: – Нову групу требало би да назовемо „Lead Zappelin" (Оловни цепелин) зато што ћемо се стрмекнути као оловни балон. Идеја је остала, Пејџ је касније из речи lead избацио слово а и „Led Zeppelin" су постали једна од најуспешнијих група свих времена (са другим члановима). Ова двојица су се предомислила и остала у групи „Who".

„The Kinks" (Настрани) – У почетку су се звали „Ra-

vens". Израз „настрано" је био шездесетих година омиљен у лондонском жаргону и користио се за необичне појаве. Група се у почетку сликала са коњичким бичевима.

„Level 42" (Ниво 42) – У књизи Адамса Дамса „Аутостоперски водич кроз галаксију" износи се чињеница да је 42 „ултимативни одговор на ултимативно питање живота, свемира и свега осталог".

„Litlle Feat" (Мали подвиг) – Када је Лоуел Џорџ, члан ове групе, био у саставу Френка Запе „Mothers of Invention", њихов тадашњи бубњар Џими Карл Блек (иначе Индијанац) зачикавао га је што има мала стопала и звао га „Litlle Feet" (Мала стопала). Касније је Лоуел основао сопствену групу, и свом надимку изменио само једно слово и добио подједнако подсмешљив назив групе.

„Lynard Skynyrd" – Чланови групе су одрасли у Флориди. Тамо су у гимназији имали професора Леонарда Скинера који их је, кажу, много мучио. Касније, када су основали групу, да би му се макар мало осветили, искривили су његово име и тако назвали бенд.

„Marillion" – Група се првобитно звала „Simarillion" по истоименој књизи Џ. Р. Толкина (најпознатије дело „Господар прстенова). Међутим, чланови су из имена касније избацили Sil и скратили име у „Marillion".

(Наставиће се)

IN YOUR ROOM

I love it in your room at night
You're the only one who gets through to me
In the warm glow of the candlelight
Oh, I wonder what you're gonna do to me
In your room
I come alive whe I'm with your
I'll do anything you want me to
In your room
I love it in your room all day
When you'r gone I like to try on all your clothes
You won't regret it
If you let me stay
I'll teach you everything that a boy should know
In your room
I'm alive when I'm with you
gonna make your dreams come true
In your room
I feel good in your room
Let's look the world out
Feels so good when we kiss
Nobody ever made me crazy like this
I'll do anything you want me to
I only want to be with you
In your room

У ТВОЈОЈ СОБИ

Волим то ноћу у твојој соби
Ти си једини који ме прожима
У топлини
светлости свећа
Ох, питам се шта ћеш ми урадити
У твојој соби
Оживим када сам са тобом
Учинићу све што пожелиш
У твојој соби
Волим то по цео дан у твојој соби
Када ниси ту свиђа ми се да пробам твоју одећу
Нећеш зажалити
Ако ме пустиш да останем
Научићу те свему што дечко мора да зна
У твојој соби
Живим једино када сам са тобом
оствирићу твоје снове
У твојој соби
Осећам се добро
У твојој соби
Хајде да заборавимо на свет около
Осећам се тако добро када се љубимо
Ни са ким нисам полудела као са тобом
Учинићу све што пожелиш
Ја само желим да будем са тобом
У твојој соби

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

Текст и музика: **Хофс, Стајнберг, Кели** Изводе: **Bangles**

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

– Већ дуже се забављам са глумицом Кетлин Булер која у „Династији" глуми девојку Кирби а ја, у ствари, никад нисам гледао ту серију. Када смо се упознали, схватили смо да она раније никад није чула за мене нити ја за њу. У почетку је било смешних догађаја. На пример, седимо у ресторану и прилази нам неко са спремљеном свешчицом за аутограм. Ја наместим свој најшармантнији осмех а та особа се упути право ка Кетлин!

Томас Долби

ЗОРАН ЈАКШИЋ

ЉУБИМАЦ

уређује
др Зоран Живковић

Нама који смо рођени на Навалздорму увек је било лако да верујемо у чуда. Лета на овом свету крију у својим недрима бар понеку чаролију. Верујем да ће се са овим сложити свако ко је бар једном шетао нашим парковима и посматрао летеће цветове како се роје небом у незамисливим колоплетима дугиних боја.

Тога дана шетао сам парком са Ренатом, или боље речено, ја сам шетао док је она раздрагано јурцала, покушавала да угризе главице цвећа које су се спуштале готово до тла у немим ројевима и, уз све то, махнито кевтала. Рената је моја пудлица, дошла је на свет на Навалздорму, баш као и ја, и вероватно је најпаметније псето на свету, а у лебдећим цветовима има нешто што је излуђује.

У једном тренутку закључио сам да је за данас доста шетње, па сам звизнуо, а Рената је оставила велики црвени цвет који је најзад успела да шчепа и послушно дотрчала. Села је, наћулила уши и загледала се у мене.

– Идемо кући, малецка! – рекао сам. Језик јој је вирио из уста, црвен као цвет којим се малочас играла. Чучнуо сам и дигао је. – Понекад мислим – рекао сам јој, а она ме је паметно слушала – да само што не проговориш.

– Али, ја умем да говорим – рекла је Рената.

Нисам је испустио. И даље сам је држао и гледао. Као што сам већ рекао, сви ми на Навалздорму потајно верујемо у чуда.

– Како то? – питао сам.

Њена мала њушка као да се смешкала.

– Лако – рекла је Рената. – Једног јутра сам се пробудила и схватила да разумем људски говор. И да могу да узвратим. Има томе већ неколико дана. Хтедох одмах да ти кажем, али сам после одлучила да чекам прави трену-

так. Нисам знала како ћеш то примити. Знаш, понекад си такав намћор...

– Ја намћор?

– Али, данас си изузетно лепо расположен. Још од јутрос, када си ми дао онако лепу, сочну шницлу...

Полако сам је спустио, а она је почела да трчка око мене.

– Знаш – рекла је – свесна сам да си сада врло збуњен. Пси не почињу тек тако да говоре, чак ни овако паметни као ја. Али, ја имам теорију...

– Ти имаш теорију? – рекао сам.

– Да. Ради се о природи Навалздорма. На овој планети људи живе већ дуго, донели сте са Земље своје ствари, своје обичаје, чак сте довели и нас, али заправо не познајете суштину ствари.

– Не? А откуд ти све то знаш?

– Ето, знам. А суштина је, макар се то косило с твојим сазнањима, да на свету постоји одређена количина разума и да је она до сада припадала искључиво човеку. А ето, сада сам ја добила један њен део. Разум не можеш уништити нити створити. Он постоји независно од човека, кружи око света као... као облак. Кад неко изгуби, други добије.

– Чекај мало! – побунио сам се. – Не иде то тако!

– На Навалздорму иде – смејуљила се Рената.

Стала је, накривила главу и гледала ме. Очигледно је чекала да је поведем кући.

Прошло је неколико дана и ја сам се навикавао на Ренатину управо стечену способност. Никада није говорила у присуству гостију, врло често чак ни када смо сами у стану, већ углавном током шетњи парком, када је била сигурна да надалеко нема никога ко би могао да прислушкује. Добијањем једне људске особине њене уши и њух нису ништа изгубили од старе оштрине.

Петог дана затекао сам је како чита хаику поезију. Одвукла је књигу на под и окретала листове шапицом уз помоћ зуба. Кад ме угледала, застала је у пола окрета, с листом хартије међу зубима.

– У нашем суседству живи човек који се бави проучавањем јапанске књижевности – објаснила је.

Сетио сам се на кога мисли. У суседном блоку апартмана живео је деведесетогодишњи професор посвећен искључиво књигама. Дан раније одвели су га у болницу. Сећам се да сам од његовог унука сазнао да је старца нагло ухватила сенилност. Отишао је у болницу неспособан да препозна чак и сопствену кћерку.

– Хоћеш да кажеш да је његово знање прешло на тебе? – рекао сам.

– А моје на њега. Разум се не може уништити нити створити, зар ти то нисам већ рекла?

– Па то је страшно, Рената – рекао сам. – Није ли ти жао јадног човека?

Накривила је главу.

– Јесте. Али ја ту не могу ништа да урадим. Ову промену нисам ја започела и не умем да је зауставим.

Постепено сам схватао шта ми је заправо рекла.

– Започела? Али, код тебе је свршено, зар не? Узела си професоров ум и оставила му свој. Шта значи: започела?

Ћутке ме је гледала. Човек би просто помислио да је преда мном она стара, немушта Рената.

– Ради се о другима, зар не? – питао сам.

И даље је ћутала.

– Покушаваш да кажеш да ће промена захватити и друге људе и животиње?

Заклео бих се да јој је поглед био тужан.

– Знаш, то напросто тако иде. Када једном отпочне, не престаје. Ваше време је било и прошло. Сада је дошао тренутак за нас.

– Али, то није поштено – рекао сам. – Људи имају своју културу, науку. Знаш ли колико милиона живи на Навалздорму? Опрости, али не могу нас заменити врапци и кучићи који говоре. Каква је ваша улога на овом свету?

– А каква је ваша? – питала је озбиљно.

Окренуо сам се од ње. Наједном нисам могао да је гледам.

– И сада? – рекао сам. – Зар не може помоћи ако се хитно припреми исељавање са Навалздорма?

– Рекла сам ти: то је промена, која, кад једном почне, не престаје.

Стајао сам тренутак и размишљао. Онда полако поче да ми се јавља мисао, ружна, сива, неподношљива.

– А ја, Рената? Шта ће бити са мном? – схватио сам да готово вичем.

Ћутала је.

– Последњих дана почео сам да заборављам ствари – рекао сам. – Тако то иде, зар не?

– Жао ми је – рекла је. – Ти знаш колико сам те увек волела. Али, не мораш ничега да се плашиш. То нимало не боли. После ћеш заувек остати са мном. Пазићу те као што си ти мене пазио. Бићеш мој љубимац.

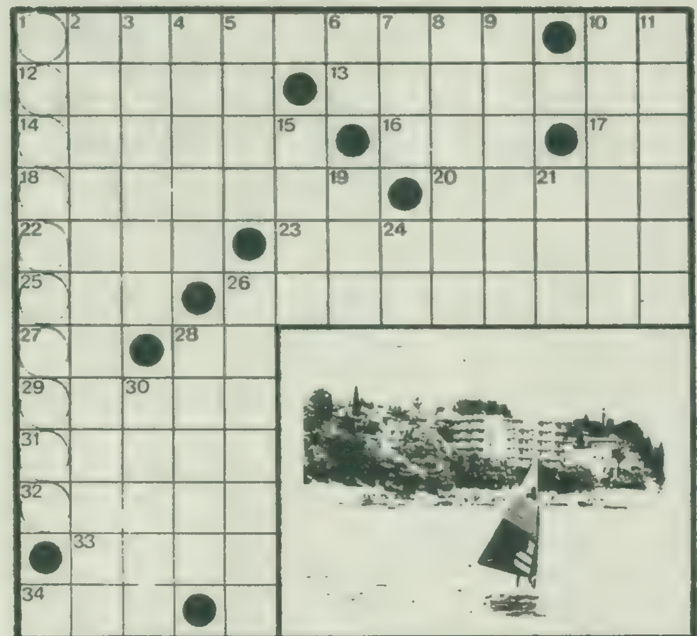
ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Хотел са слике, 10. Узвик бола, **12.** Име писца криминалистичких романа Квина, **13.** Естрада, подијум, **14.** Врста колача, ролат, **16.** И један и други, **17.** Мера за површину земље, **18.** Расцветавање, **20.** Страно женско име, **22.** Канадски певач, некад веома популаран, Пол, **23.** Биљка чији се млади изданци употребљавају као зачин, **26.** Повишена нота Г, **27.** Стручњаци у науци о звездама, **28.** Нови век (скр.), **29.** Упишите: дс, **30.** Минерал сличан икри, икровац, **32.** Име наше старије глумице и певачице Мисите, **33.** Познати италијански фудбалски клуб из Милана, **34.** Облик имена Иван, **35.** Стара мера за тежину.

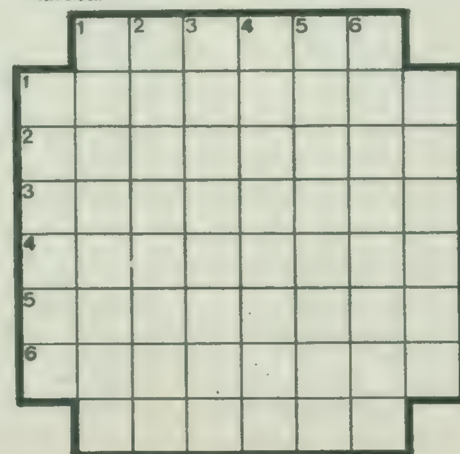
УСПРАВНО: 1. Летовалиште са слике, 2. Макета војника, дечја играчка, **3.** Порука послана телепринтером, **4.** Штампарске грешке (лат.), **5.** Женско име од миља, Лидија, **6.** Основна тарифа (скр.), **7.** За (лат.), **8.** Играч у фудбалу без одређеног задатка, слободњак, **9.** Велика иранска лука, **10.** Стручњак за грађу тела, **11.** Другови, пријатељи. **15.** Име филмске режисерке Варде, **19.** Естонац, **21.** Велики француски романописац, Виктор, **24.** Ауто-ознака за Турску, **27.** Феничанска богиња, Астарта, **29.** Древни стуб, **31.** Узана даска.

МАГИЧНИ ЛИК

Слогови: **А, АК, ВИСТ, ДИ, КЛАС, КОН, ЛАЦ, ЊЕ, ОР, ПА, ПЛА, СА, ТА, ТЕН, ТИ, ТИ, ТИ, ТО, ТО, ТОР.**

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Врста драгог камена, **2.** Оружани напад на истакнуту личност (мн.), **3.** Посластичар, **4.** Члан радне групе. **5.** Платиша, **6.** Израда патоса.

РЕШЕЊЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ЊУШКА ЗЛАТА ВРЕДНА

ПАС ОД 52 МИЛИОНА ДОЛАРА

Непогрешив на задатку, Винстон помаже људима да се успешно боре против једног од највећих порока

Од поноћи до три ујутро полиција је претраживала луксузну вилу. Власник је стајао по страни и цинично се осмехивао. Добро су знали да се бави препродајом дроге, али нашли су само пола грама кокаина – недовољно да га стрпају иза решетака.

– Доведите Винстона! – наредио је шеф.

Пола часа касније из полицијског комбија је искочио жути лабрадор звани Винстон.

– Почећемо од гараже – рекао је водич Ламберт чим је крочио у кућу.

– Њу смо детаљно претражили – одврати један од полицајаца готово у очајању.

– Да, али то није учинио и Винстон – одговори му Ламберт.

У гаражи су затекли караван возило и најновији модел спортских кола. Винстон је најпре окретао главу лево-десно, затим стао, подигао реп и уши и затворио уста. А онда је, убрзано њушкајући, повео Ламберта према спортском аутомобилу. Завукао се испод кола и почео да удара шапом по шасији...

За неколико минута полицајци су раставили ауто у делове. У сефу причвршћеном за задњу осовину нашли су килограм кокаина у херметички затвореним кесицама!

Док су га полицајци, редом, тапшали по леђима, Винстон је махао репом. Тешко је било поверовати да је то пас кога у једном тренутку нико није желео...

Кућа у хаосу

Мало је паса који могу да се похвале родословом какав је имао лабрадор Винстон. На свет је дошао 1981. и његовим одгајивачима није било тешко да га продају. Израстао је у великог и снажног пса кога није било лако зауздати. Два месеца касније, пошто је готово уништио кућу, власник га је вратио одгајивачу.

И у свом другом дому Винстон је ломио лампе и вазе, грицкао циделе и тепихе, прекопавао башту... Трећи и четврти власник, дресери паса, били су сигурни да ће успети да савладају Винстона. То им, ипак, није пошло за руком. Најзад се нашао у штенари коју је водио извесни Тони Баирос. Ту су дресирали псе за откривање дроге или патролирање с полицајцима.

Баирос је, ипак, одлучио да припитоми пса на кога су сви гледали са толико неповерења. Знао је да ће успети, умео је да приђе животињама. Чим би у његову штенару стигао неки пас, Тони се трудио да га добро упозна.

Да би стекао Винстоново поверење, проводио је с њим сате и сате у шетњи и игри... А онда је могао да крене и с правом дресуром. Најпре га је учио да хвата крпу умотану у ролну, затим би крпу сакрио, а пас је морао да је нађе. У следећој етапи у тканину је стављао марихуану или неку другу дрогу а Винстон је, сваки пут кад је нађе, као награду добијао омиљену играчку – парче ватрогасног црева. Једино је оно могло да одоли његовим оштрим зубима.

На крају дресуре предмете намирисане дрогом Тони је стављао у кутије које је Винстон такође лако налазио. Мало-помало и лабрадор је био спреман за највећи испит: рад у полицији.

Шта крију новчанице?

У међувремену је у Калифорнији, у округу Оринџ, јужно од Лос Анђелеса, препродаја дроге узела маха. Полиција је одлучила да у откривању препродаваца користи и псе трагаче. Откупили су баш Винстона. Било је то 1982. кад му је било равно годину дана. За његовог водича одређен је Дон Ламберт. Али, пас није лако мењао навике. Првих петнаестак дана није хтео ни да погледа полицајца.

Једне недеље, потпуно обесхрабрен, Ламберт је повео Винстона у шетњу по оближњем парку. Хтео је још једном да покуша да се зближе. Ништа није вредело. Полицајац је у очајању сео на клупу и скинуо мајицу. Решио је да мало ужива у летњем сунцу кад је већ шетња са псом пропала.

Одједном, пас се свом силином бацио на њега, дограбио мајицу и почео да га зачикава... Пријатељство је склопљено.

На свом првом задатку Винстон је помогао агентима да нађу велике количине кокаина, али и да прекину добро организован ланац препродаваца дроге. У другом случају открио је дрогу у гомили пртљага и тако полицајцима уштедео сате и сате претраживања.

Следећи случај коначно је уверио полицију да има посла са изузетно интелигентним псом који, уз то, има и невероватан њух. Наиме, ухапсили су криминалца за кога су поуздано знали да се бави препродајом дроге. Нашли су код њега и повећу суму новца, али не и очигледан доказ. Пустили су Винстона у његов стан. Пас се брзо вратио Ламберту носећи у зубима пластичну кесу пуну уредно сложених новчаница. У првом тренутку инспектори су били збуњени јер пас није дресиран да открива новац већ дрогу. Међутим, када су узели новчанице, утврдили су да се на полеђини сваке налази слој опасног праха.

Године 1984. агенти су упали у собу двојице Мексиканаца, кријумчара дроге. У њиховом скровишту, уз помоћ Винстона, нашли су четири милиона долара „запрашених" дрогом. Водич Ламберт проглашен је за полицајца године. Примајући награду изјавио је да половина припада Винстону!

Трик је упалио

Глас о псу који непогрешиво открива дрогу брзо се проширио међу препродавцима. У кофере, вреће или кутије с дрогом стављали су нафталин, бели лук и друге јаке мирисе само да би заварали пса. Ништа им није вредело.

Недавно је шериф у Оринџу добио анониман позив у коме

Винстон и његов водич Дон Ламберт

га обавештавају о дроги која стиже из Мајамија. Сазнао је, такође, да ће препродавац одсести у оближњем мотелу, али није знао какав ауто вози. Ако полицајци крену у претраживање свих возила паркираних крај мотела, привући ће пажњу криминалца. Зато су одлучили да Ламберт и Винстон крену сами.

Ламберт је повео пса између аутомобила. У тренутку кад је Винстон упозорио полицајца на један ауто, на балкону мотела појавио се препродавац. Ламберт је брзо извукао комад ватрогасног црева из џепа своје јакне и бацио га. Пас је полетео за њим...

Трик је упалио. Препродавац се вратио у собу. Само неколико минута касније на његовим вратима стајали су агенти. Али, у ауту ни трага од дроге. Да не би остали без доказа, опет су довели Винстона. Кружио је неко време око аутомобила убрзано њушкајући а онда се бацио на метални руб испод наслона задњег седишта. Иза њега је било чак неколико десетина килограма вешто скривеног кокаина!

У полицијској каријери дугој седам година Винстон је помогао да се открије дрога у вредности преко 52 милиона долара. Захваљујући њему одузет је велики број кућа, авиона, јахти и аутомобила који су припадали препродавцима и чија је вредност процењена на милионе и милионе долара. Све је то продато, а новац уложен у борбу против дроге.

Винстон је одликован дванаест пута. Полиција и не помишља да га пошаље у пензију. Уосталом, познато је да лабрадори спадају у најдуговечније псе.

С. Ивановић

МАЛА ПОШТА

П. фах 124
11000
БЕОГРАД
Македонска 29

Пас – из јајета

ŽELIOBIHDA PITAM POLITIKIN ZABAVNIK, KAKO SE RAĐAJUAJKULE.

ГОРАН СЕГЕДИНАЦ,
Цетињска 4
71000 Сарајево

Већина ајкула рађа живе младунце. Друге, као морска мачка која такође спада у ову врсту риба, носе јаја. Да ти одмах кажемо – ни све ајкуле нису људождери.

Музика – мир и снага оружја

Кад смо се 1976, доселиле у Нови Железник, биле смо мале. Ипак, сећамо се да ноћу често нисмо могле да спавамо и да су нам се родитељи, такође често, „ни због чега" препирали... Сад нам је јасно да је свему томе узрок била – музика.

Прво су се, у нашој и у околним зградама, славила усељења. Трештала је музика, пуцале су прангије, од играња и дреке по ходницима тресла се читава зграда. Кад их је, једном, тата опоменуо, хтели су да га бију! долазак милиције такође није помогао.

Ни после толико времена ништа се није изменило. Само су разлози за славља другачији. Најгоре је кад између зграда разапну шатор, велик као авионски хангар, и унутра поставе звучне стубове... Мама и тата су на ивици нерава, а ми смо неиспаване и неспособне да пратимо наставу у школи. Необуздане забаве редовно почињу после десет увече и трају све до јутра – три до четири пута седмично.

Више нам ни другарице не долазе. Весна из Сарајевске каже да живимо у лудници!

Нико ништа не предузима, а овако је неиздрживо!

ЈЕЛЕНА И ОЛГИЦА КОСТИЋ,
Стјепана Супанца 35/VIII стан 32
Нови Железник – Београд

Наше саосећање сигурно неће изменити ствари. Најбоље би било да се више поштује оно што пише на старим добрим таблама с „кућним редом" које би морале да стоје на улазу сваке зграде.

Постављање тих табли спада у надлежност кућног савета. Дакле, прво мора то да се реши, а онда може – мирно – да се расправља и о кршењу кућног реда. Сва озбиљнија упозорења нека иду преко председника кућног савета. Он је, ипак „званично лице".

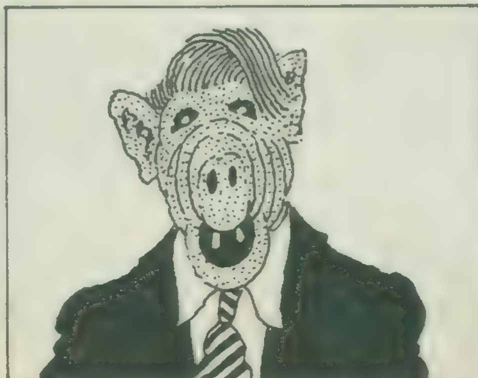

„Алф" – дете и одрасла особа

Хумористичка серија „Алф" ме је одушевила, па бих хтео да знам како се то симпатично длакаво чудовиште покреће?

ТИХОМИР,
Загреб

Испод длакавог плашта с маском најчешће је прави глумац, нарочито у сценама дијалога, кад су ликови у такозваном крупном плану. У свим другим сценама, а нарочито када хода, Алф је, у ствари, дете, јер и његова „стварна" величина одговара детету, а не одраслој особи.

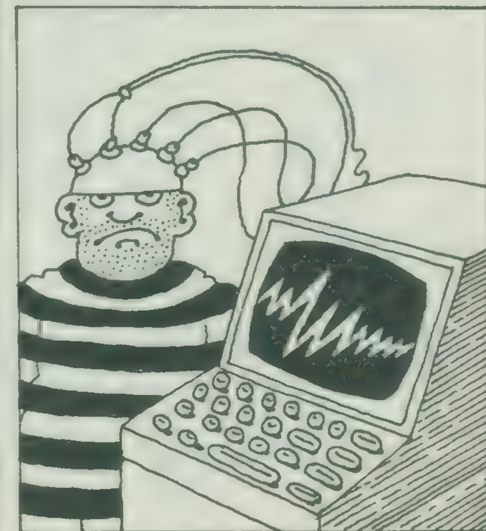

Coca-Cola на зиду

Желела бих да има постер са заштитним знаком кока-коле. Где могу да га купим, односно, наручим?

АЊА,
Цеље

Свака књижара која држи постере требало би да га има. У Београду се може наћи у продавницама „Папира". А теби је најбоље да се јавиш управо произвођачу – фирми МОБО из Љубљане. Адреса: Присојна 5/а. Тел. 061/315-440.

Компјутер не чита мисли

Моја другарица тврди да постоји компјутер помоћу кога је могуће читати мисли људи. Да ли је то тачно?

АЛЕКСАНДРА,
Београд

Није тачно! Уз помоћ електрода, повезаних с главом и прикључених на компјутер, и уз помоћ такозваног писача који електричне сигнале исписује на траку, може само да се утврди да ли човек интензивно размишља или му се мозак одмара.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: хотел Топла, ај, Елери, трибина, ролада, оба, ар, цветање, Едита, Енка, естрагон, гис, астрономи, нв, дс, оолит, Вјера, Интер, Ивко, ока, т.

МАГИЧНИ ЛИК: ортоклас, атентати, кондитор, активист, платилац, патосање.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1966

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Руководилац ООУР-а и главни и одговорни уредник „Политикиног Забавника"
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радена Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кецић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стеменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 12.000 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 132.600 динара, полугодишња 265.200 динара, годишња 530.400 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 265.200 динара, полугодишња 530.400 динара, годишња 1.060.800 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" – ООУР „Продаја" – претплата на лист: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	51.–
СР НЕМАЧКА	DEM	97.–
ШВЕДСКА	SEK	328.–
ФРАНЦУСКА	FRF	327.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	83.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Графити 89.

„ОЗОН"

(РАДИО-ЕМИСИЈА БЕОГРАДА 202) И ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК ВАШЕ УМОТВОРИНЕ И ДАЉЕ САКУПЉАЈУ

ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

1. Срећа у несрећи је када покварен сладолед једеш у болници.

Младен Копјар, Загреб

2. Човек је настао од мајмуна који су пали на ниске гране!

Гилберто Матос, Београд

3. Типично за Југословене је: до пензије раде ко коњи, а онда од пензије могу да „пасу траву"!

Драган Кукић, Београд

4. Телепатија је бумеранг који лети нон-стоп од срца до срца.

Душица Милетић, Сомбор

5. У највећој паници су комарци када им мушице улете у око.

Зоран Михајловић, Врање

6. Оптимиста верује у боље сутра, а песимиста у „мало сутра"!

Ацин млађи брат, Београд

За све који су желели да се прикључе огромној армији „графитофила" препоручујемо да то ураде на најлакши могући начин. Нека смисле духовите, откачене и оригиналне одговоре на „Забавникова" питања која објављујемо у сваком броју. Уз своје податке (име, презиме и адресу) одговоре шаљите „ОЗОНУ": **Радио-Београд 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН", Графити '89, 11000 Београд.**

ТРИ „ЗАБАВНИКОВА" ПИТАЊА:

1. Која је разлика између теорије и праксе?
2. Шта тачно значи: „Бити ил' не бити"?
3. Шта тачно значи: бити човекољубац?

WALT DISNEY
МИКИ

ЋАО, ШИЉО! КАКО ЈЕ НА НОВОМ ПОСЛУ?
СУПЕР!

ПРОДАВНИЦА ВОЋА И ПОВРЋА
ДАНАС СВЕЖЕ МАЛИНЕ
РАДНО ВРЕМЕ 8-20

ПА, КАКО СИ СЕ СНАШАО У УЛОЗИ ПРОДАВЦА?
СЈАЈНО! СВЕ ЈЕ ТО ОБИЧАН ШАБЛОН!

НЕК' ТИ ЈЕ СА СРЕЋОМ!
ХВАЛА ТИ, МИКИ!

ДОБАР ДАН! ШТО СТЕ СЕ ТОЛИКО СМРКЛИ?
3-19

РУКЕ УВИС, ДРУШКАНЕ! ОВО ЈЕ ПЉАЧКА!

УЗИМАЈ КЕСУ И БРЗО ТРПАЈ СВЕ ПАРЕ!

ЖЕЛИТЕ ЛИ ПАПИРНУ ИЛИ ПЛАСТИЧНУ КЕСУ?